لو مړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نیږدې یې د کروندې لس جریبه ځمکه لرله . غنمو یې ښې دانې نیولې وې . له دریو غواګانو نه یې دوه لنګې وې او کروند ګره یې د مني کښت ته ښه برابره وه . د یویې غویان یې مزي او پیاوړي وو . او د سپرلو آس یې په صیاد کې شهرت پیدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لګیا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتیو کې به یې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به یې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزګارتیا موده شوه د غرڅه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او ګړنګونو کې د ښکار له ملګرو سره ورک و . کله چې به واورې زیاتې شوې او د ښکاریانو د راګرځېدو لاره [illegible] ونیولې ، هغه به د [illegible] په [illegible] او ځنګلونو کې دونو ترچتریو لاندې تاټوبی کاوه. پتیرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به یې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وریځې پورته شوې او بادونه به ودرېدل اسلم به دښکاریانو د کتار په سر کې خوځېده او منډ به یې ماتاوه . هغه له خپلې جسمي پیاوړتیا او ځېرۍوالي سربېره ډېر لطیف او حساس روح درلود ، د طبیعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وریځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او د لمر دوړانګو ګلونه به یې په کې خواره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او گلونو چمنونو د هغه په سترگو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترگې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او گاونډیو بزگرانو ا سلم ته په درنه سترگه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یادېد ه .

هغه د کلي زلمیانو ته د مېړانې ، ملگرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدا ن یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پاللو کې تر هر چاتکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پټه خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکي خوښوله او هغه به یې په مړي ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانگړي خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ گذارانو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تگ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروېږ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنگ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره يې چا نه وه اوريدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کليوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار څارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې دده سره په لارکې مخامخ شي او په يوه وړه له وړو د ده پام ځانته راواړي . يوه ورځ فيروزه د هغه څنګ ته ورنيږدې شوه او په رپږديدلې آوازيې ورته وويل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې يم ، يو وار خو راته وګوره لار تر پايه تشه ده . هيڅوک به تا د ديدار په ګناه ونه ترټي يوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فيروزې ته وکتل او وې ويل : زه له خدايه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فيروزې په مينه مينه اسلم ته وکتل نرۍ موسکايې په شونډو وځغليده ، بيا يې اسلم ته وويل : مينه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته يې زما زړه ته را ننه ايستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښنيده . فيروزې ته يې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاڼګوتي ويښتان ، پراخ تندی ، ټړلې وروځې هسکه غاړه اور بلوونکې کتل او تر دې پورته يوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورويې له ځان سره وويل : خدايه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکين راکړې .

نه ، نه نه‌يې درکوي ، ته مين شوی يې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق ددغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمېږ تېرېده او له نجونو څخه به يې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنګینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړي دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور د کلمه دارو رو پیو په امیل سوګند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکاري ټوپک ، د برکې ښکاري لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکاري ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلنې ورته ولوګول او خپله دایمی دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترګو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : ګرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان ګور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوي او د باغونو په تاو را تاو کې له سترګو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنګانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صياده تلونکی يم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وويل : نه زويه ، نه داسی نه ده ، سپين آس د نيکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زويکه د مورکۍ دا يوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بيا بل ارمان نه لرم . که بيا مړه شم پروا نشته !

اسلم يوه شيبه په فکر کې ډوب لاړ ، بيا يې سر را پورته کړ او وې ويل : مورې کوږده خو پيسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غريبان يو .

دې ورته وويل : نه زويه غريبان نه يو ، شکر ځمکه ، ودان پټي ، غوايی او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پيسې دي . ګانړه هم پيسې نه در څخه غواړي . يو د کلمه دارو روپيو امېل ، يوه د سپينو زرو او فيروزې ګوته مې لا وخته ستا نجل ته ساتلي ده . يو د سوف کميس او يو بل د کناوېز کميس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږ کال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به يو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچايي خزانه نه غواړي ؟ راځه زويکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه . زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واوريدې . په ژورو اوږدو انديښنو کې لاړ خو موريې د ده.داند يښنو لړۍ ورلنډه کړه او ويې ويل ؛

زويه ! ولی ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې يې مور ته راواړولې او وې ويل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې او ویل یې:جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبربړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ گاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم،وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پیغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي او واده وکړي. خو زه اوس لوی شوی یم . هغه یتیم چې په یو کلنۍ کې یې خپل پلار بایللی ؤ لوی شوی دي ، باید کوزده وکړي. ما گمان کاوه د واده به نه یم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده یم ، دا ځکه چې میندی رښتینداوې وي او دروا غ نه وایي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله‌هم ستا یم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې. که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موریې مټې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی یې په غېږ کې ونیو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترگې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملگرې شو . زموږ د وطن نا مېنده میندې خپل تېر غمونه او ترخه یادونه داوښکو په څپو وینځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صیاد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني دیگونه بار شول . د کلي ملك او مشران د ا سلم دکور له چمبر سره به برگو لیمڅیو ناست وو او مرکه یې سره کوله . د صیاد د کلي په ختیځه خوا کې ، دوزلوبې میله روانه وه ، ماشومان او بوډاگان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او د وزلوبې ننداره یې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شیشني او د منړو دربي د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وريځې را پيدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپيا ماته کړه او زړونو ته به يې وېره ورننه ايسته . د کلي بره خوا دسين په غاړه د گلدا ر له کوره د شځو او نجونو د سندرو او دريا غږ پورته کيده . کله به د سندرو غږ د پيغلو د خندا په شور کې ورک شو او شيبه پس به بيا لکه لويدلی موج را پورته شو .

د گلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پيغلې راټولې شوې وې ، فيروزه د کوټې بر سر په ښکلو جامو کې ناسته وه او همځولو پيغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه گل غوړېدلې وه په شونډو يې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې، گريوان او لستوني پې تر پاوليو لاندې درانده شوي وو ـ او وريښمين گنډ يې د خوشالۍ په اوسيلو کې پر سينه باندې کښته پورته ځنگېده ، په سر يې د سپين ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځيري ويښتان يې يوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فيروزې د ښارتي خوشي وه . دا پخوا د گلدار غوندې سړي لور بلل کيده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، يو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نيکمرغي خو هم داوي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مينه وه او څو څو ځلې يې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ويلی و مگر د خپل پلار له ويرې يې خپله مينه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مينې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فيروزې په رسوا کيدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دايې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وریجو تر دیگي لاندې د ارچی وچ لرگي سوځېدل او په لوگجنه کوټه کې یې سپرغۍ شیندلې . د کوټې بره خوا د گلدار دوه میرمنې د یوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډگیرنه یې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځگروېده . دې د گلدار په مشرۍ میرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به یې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به یې وشلیدې او غټې غټې اوښکې بې له سترگو راتوی شوې . د گلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پیڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترگو نه راټولې کړې او ډاډ گیرنه به یې ورکړه ، خو د دې د سویو اوسیلیو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملگرتیا وکړه . گوره چې څه کېدونکی وو او د گونگ مستقبل په گیډه کې څه روان وو ؟

شپه نیمایې ته رسېدلې وه او د اسلم د ښنارتي مراسم تېر وو . د لرو برو کلیو سپرو د درو په مینځ کې پیچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سین په غاړه د صیاد د بزگرانو ډېوې تپې شوې وې او د هیڅ ژوندي ساري آواز نه اوریدل کېده . یوازې د اسلم د کوټې ډیوه رڼه وه او د کوټې له کړکیو څخه د اسلم د مور کمزوري ځگیروي راواته او د باد په چیغو او شور کې ورکېدل . د برېښنا او تالندې یرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منگولو کې رانیولې وه . آسمان تر خونړیو تورو وریځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور باد چلېده او د سین دغاړې د ونو په څانگو کې یې ویروونکې انگازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسیدلې وه چې زوره‌ور باران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چیچنو ، د تالندي غصې او د باد شپېړو د غرو له ناووڅخه د کلیو پر لور د سیلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور دیوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډیوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راویښ شول او له چیغو نارو سره بامونوته وختل . د سیلاب کوکې ، د خلکو چیغې او د باد هیبت سره یو شول . د صیاد د بزګرانو ښایسته کلي یې ورېږداوه او نامیندوونکې ویره یې د خلکو ګوګل ته ننه ایسته او کلیوالو دژغورنې صلاتونه پیل کړل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌اوکساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې روڼ او طلایي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سین د غاړې ځنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کورته سیلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سین د غاړې د اوسیدونکو پوښتنه یې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلمیان له کروندوڅخه بېرته راوګرځېد ل او کلیوالو ته یې وویل چې سیلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړي دي .

د اسلم په کرونده باندې خروارونه ډبرې کوټه شوې وې او پولې پټې یې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پېړۍ پېړۍ چا هلته یوې نه وي کړې او هېڅکله ډنډر هم نه وي پکې شین شوی .

د کلي سپین‌ږیرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور یې سخته رنځوره ده او دا پېښه به یې نورهم غمجن کړي .

ماسپښین تېر ؤ چې اسلم د کلي ډم راوغوښت او هغه ته یې وویل چې کلیوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به د اسلم له مور نه څه اوریدلي وو ، ګوره چه اسلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ویلی وو ، خو دا حقیقت ؤ چې یوې ارماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګورته یووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هیڅوک نه پوهیدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به یې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کلیو کې د غویانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايې يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولی روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جومات په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلد ا ر لور هم بيا چا خندنۍ ا و خوشا له نه ليدله. تل به يې ژړل او د کور نه به د باندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

دمازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکرارولي. ا سلم‌له ځانګړي او تور ژوند نه په تنګ شو. د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او مالونو بربادۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه. ده فکر کاوه ، که ګلدا ر رښتيا خپله لور له ما وګرزوي او د برو درو خانانو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملاوتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخېژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همدا سې متضاد و فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده. ا سلم له ګلدار سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پيسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټم . سبا ته راپاڅید ، خپل ټول کالي او لوښي يې په يوې خونې کې واچول او وريې پسې وتاړه . کله‌يي چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی‌او سپنيز کلپ ځنځير ته واچاوه ، د اوښکو سيلاب يې د سترګو څخه را کته شو . او يوه شيبه يې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له‌لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صياد څخه ووت‌او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځيده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې ليدلی ؤ ، چې‌د يوه باغ د ديوال خواته له فيروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلياني هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نيا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د ا سلم لیک او نخشه صیاد ته رانغلل . گلد ار د ا سلم له تګ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم دمرګ شاهدان تېر کړل او فیروزه یې د برې درې د خانانو په خنجر نومې شپیته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ایجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح ترونکو وهل ټکول او حیواني سلوک یې وزغامه . مــلا ګل رسول فیروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدیر او قلم خبري وکړې او سوګند یې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته یې د خنجر صفات او کمالات بیان کړل ، خو فیروزې پرله پسې ژرل او نارې یې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه یو میړه لړم ، بل میړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی. هغه په لمنځونو کې ، په بزرګو شپو کې ، د آسمان په وریځو کې او کوم وخت چې د سنځلو ګلان غوړېږي ما ته ځان راښکاروي ، زه یې وینم . باور لرم چې هغه به یوه ورځ راشي . فیروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه یې په ځان ومنل خو د واده کالي یې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئینه او د سینګار نور ا سباب یې لرې وغورځول او لوړه یې وکړه چې هیڅکله به ګاڼه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرویږدي و نه لګوي . د فیروزې تر واده وروسته شا سوا ر ملک د درې له خانانو او ملا ګلک سره په مشوره کې د ا سلم د کور کالي او د خونو تیران او دروازې یووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې یې د چنارانو ځنګل کېناوه او د ا سلم د پلار له نامه نه یې یوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې مالیه یې په ځان پسې وتړله او د هغه انګرېزي د خوشامند په توګه ملا ګلک ته ورپرېښود .

د فیروزې له ودېدو سره د صیاد بڼه غمجنه او سړه شوه خلکو پر دې پېښه باندې اعتراض ونه کړ . لیکن یوه له غمه ډکه چوپیا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بایلود او بیا پیغلو د عشقونو او نیکمرغیو په باره کې خپلې خاطرې او هیلې یوې بلې ته نه ویلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازیګر یو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وریځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجین ، توره چکمنه او نسواري لنګوټۍ تر واورو لاندې سپین شوي وو . جوماتوالو مسافر ته ستړمشي ورکړل خو ویې نه پیژانده ، مسافر خپله خورجینه د جومات بر سر ته تیره کړه ، لوند چکمن یې ویوست او د اور چرګۍ ته یې نږدې راځوړند کړ . موزې یې د اوداسه لپاره له پښو وایستې او ځان یې دماښام لمانځه ته برابرکړ. ځایي مقتدیان نا آشنا مسافر ته ځیر شوي وو . غوښتل یې له ده څخه د نوم ، د استوګنې د ځای او د لته د راتګ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترګې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز نارې کړې : اوه... اسلمه ! دا ته یې ! او غریبه ! اسلم د کلي خلکو وپژانده ټول ولاړ شول او له سره یې روغبړ ورسره پیل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پیژند لو سره سم د عادت په خلاف وربښمینه چپنه چې د لمانځه لپاره یې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلېوار راټوله کړه او د کلیوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ، د جومات په پای کې یې دروازې ته نیږدې خپلو زمنو ته مخ ورواړاوه او په ورځو او سترګو کې یې هغوی ته په ځان پسې د وروتلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تګ په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجګ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځاي ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صیاد جومات وال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتګ په وجه د حیرانتیا او هیجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا ري لپاره تلل ، هما غلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم سره پاتی شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرگ خبره درواغ وه . د هر یوه په ذهن کې دې پوښتنی سر راپوته کړی ؤ : گوره اوس به څه کیږي؟ یوازې او بېوزله ا سلم به د ښځی ، کور او ځمکی پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملک شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوک وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همد ردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې راماته شوی وه ، خو دا سې لورپینه چې بې ژبې او گونگه وه ، مټ او منگولې‌یې نلرلي ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بد لولای او د ا سلم د ملا تړ وس‌یې نه درلود . د ماخستن تر لما نځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځان سره بوزم . دوست محمدا کا چې د کلي تر ټولو سپین ږیرو مشر او په خپلې سا دگۍ کې مشهور ؤ ، له کلیوا لو سره په شخړه او سر زورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده د کور ، دکلي ، د ملک او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شځه راغلې وه ویل یې غریبگوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ، غاښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ. مگر اوښکې یې نه توییدې ، شونډې یې نه رپیدې او ښه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لومړنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکاری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريدلې وي او تل به يې د ده په ورکيدو او مړګ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنګ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکار مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترګو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی اسلم پخوانی اسلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايي او د کسات احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د ګوګل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرګ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه او د خلکو خندنی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مګر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې ګناه‌او بې موجبه زخميان کړي بيا نو د پړانګ سترګې او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينې و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زوروړو لاسونه ور غځېدل . هلته دا منځګړتوب چېرته ؤ . مګر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان را وڅرخول او په ژمني ښکار کې ورسره ملګری شو . له دوې سره به ګرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپګان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملګرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیګره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي تر لاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډېره درنه او باوری توګه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مټه او بې وسه ورور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مټه سړي ننګ او ناموس ته په سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننګۍ خښته نه ږدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما ګوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف ځمکه پس شا د دري په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د ګاونډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرين پر ليوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هر قتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وينو سرې دي .که چېرې شريف ، کريم او نورو داړل شويو کسانو د خپل ننګ او عزت خيال ساتلی وای او د دوی ژامې يې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له يوه لوري د ظالمانو د تيري نتيجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسليمېدو او زغم نتيجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونيسي . ما نه يوائې د خپل پور د اخيستلو لپاره بلکه ستاسې عزيزانو د سيمې او کلي د عزت او سپېڅلتيا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بيا د بخت کار دی چې په دې نيت کې لويېږم او که لوېږم .

سپين ږيرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځان سره پام کوه. بې ځايه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر در ورسوي . اسلم به د دې خبرو په اوريدو سخت وپارېده او په شوربه يې وويل : تيری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه څوک ساتي چې ناروايې کړېده او سيال يې شرمولی دی .

زلميانو به د اسلم خبره پياوړې کړه او سپين‌ږيروته به يې خبره بيرته ور وګرځوله ، قاسم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ويل به يې : پلاره دا ته څه وايې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د اسلم شاړه ځمکه يې هم په خپلو ځمکو ورګډه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شيطان ته، د اسلم کوتې يې ونړولې حتی د هغه تيران او لرګي يې هم خرځ کړل، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسۍ ، ناچارۍ او بدمرغۍ ته یې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خیرنې سترګې باید ړندې شي ، دغه د کبر او تیري ککرۍ باید ماتې شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی د دغو ګرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل ګریوان په کینې لاس ونیو ، خپلې سترګې به یې پورته خوا ته برګې کړې او په شونډو کې به یې وویل : خدایه تې په خپله وساتې ، هلک خو چور لېونی دی !

د کلي ملک د اسلم له راتګه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي یې هم له بې ځایه ګرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خدل یې د کور با غ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال یې د اغزو ګېډۍ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وګرزېدل او له لرې مړیو او جنازو څخه یې پښه ونیوله .

د صیاد بزګرانو څو څو ځله لیدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صیاد د ملک کور ته راتلل او هلته به سره جرګه کېد ل . مطلب روښا نه ؤ ، هر څوک پوهېد ل چې ملک شا سوا ر او د د رې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د یو لاس کېدو په خا طر کېږي . ا سلم به دغه سړې تودې په ځیر څارلې خو ځان به یې نا ګاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صياد ژمی د خونړيو پيښنو د وېرې تر سيوري لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مگر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه گوښه پاتي شو او اسلم لکه زخمي پړانگ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وينځلې وې . آسمان شين شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شويو سپينو وريځو خيمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکي لمر تر لومړنيو پلوشو لاندې لکه د روايتی جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه واږه لوگي يې د کليو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزگرانو د کورونو او جونگړو د سحرنيو بل شويو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي‌وو . د سين شور پخپله پسرلنۍ مستي کې ټوله دره ډکه کړی وه او ځمکي د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مينی غېږ پرانيستې وه . بزگران له يويو او يومانو سره له کليو او باندېو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي گلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان‌وو، په همداسې شپبو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صياد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پيښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعيت پيدا کړ .د اسلم د ياراني ملگري د صياد ښکاري زلميان چې تل د پيښنو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سين پر غاړه د تودې چينې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانگ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرينې لارې په اوږدو کې يې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوخوېي ښئ اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېڅه یې په ځمکه پسې راښکېدله . لنګوټی یې ول ول په سینه را پروت ؤ . توري برېښېدونکې سترګې یې تر تورو څڼو لاندې چې په ځیږو و روڅو راپرتې وې ، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکاڼ زوی لومړنی سړي و چې خلاصی تنهٔ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص ګریوان او یبلې پښې د ولو ځنګله ته د ټوپکمارانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبارد اسلم د ښکار ر دوه نور ملګري هم راورسېدل ، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــ زما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لګیدلي به خو نه یې ؟

ــ لګیدلي نه یم ، خو درې ګولۍ مې له کوڅو نه تېرې شوې دي .

د نا موس پور مې ورباندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پنې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ منډه مې پسې واخیسته ، پښې مې په ځغاستو کې له پښو وتلې دي.

ــ څنګه په تش لاس په وسله وال د ښمن پسې ځغلې ، مګر لیونی یې .

ــ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ــ په لېونتوب هم نشې خلاصېدای .

قاسم خان وویل : د خلاصون لاره معلومه ده ، باید دا په وریو روږدي لېوان له سیمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپین کړل ، قاسم خان یې په شا وټپاوه او ورته وې ویل : زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وایي زه نه مرم ، خدای د لېوانو ښکار ته پیدا کړی یم .

ــ لنګوټې دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې ټړه چې د کلي خلک و نه وایي ګني وارخطا او بې زړه شوی یې .

کرار کرار د کلي همځولي زلمیان د تودې چینې شاو خوا د پېښې ځای ته راټول شول ، اسلم یې په مینځ کې راونیو او د خلکو په شور بګت کې یې د تودې چینې له سیمې څخه د کلي د لوی جومات پیتاوې ته راویوست. په لنډو شېبو کې کلیوال لکه مېږتانه د جومات پتیاوي ته را توی شول . وګړو په هیجان او بې صبرۍ د پېښې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بیا بیا د پېښې بهیر کلیوالو ته بیاناوه : قاسم خان سبا ناری ته میلمه کړم د ده له کوره راووتم نیت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د یوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چینې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښي خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پيل شوې. په لومړي سر کې يوه نشوم چې بريد پر ما شوی دی خو چې څنګه يوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو ديوال ته واچاوه. بيا مې سد سر ته راووست، د ډبرو له شا راپورته شوم. يوه خوا بله خوا مې له سترګو وايسته چې ګوندې د ډزو خاوندا ن ووينم او وېې پېژنم. څوک مې و نه ليدل او د ټوپکمارو لوری و نه لګېده. دوی تښتېدلي وو. خامخا به يې دا فکر کړی وي چې زه لګېدلې يم. نه نه زه نه لګېږم. زه تر هغو ژوندی يم تر څو دغه د درو او هوا رو څيروونکي ځناور ښکار کړم. زه اوس تاسو عزيزانو ته بربنډ وايم چې زه کسات اخلم، کسات. دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل يې زمونږ پر بدمرغيو باندې خندلي دي، بايد اوس پخپلو بربادیو او تباهيو باندې وژاړي، بايد د دوی له باده ډک سرونه تش شي. بايد د انسان عزت خوندي شي او د سيال سيالي در نه وتلل شي. زه د همدې آرمان لپاره صياد ته بيرته راغلم. دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته، په همدې صياد کې به اوسم او هم‌دلته به مرم.

اسلم د کلي د زلميانو سره ژبه وکړه چې سږکال به خپل کور بيا د صياد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوی د ساتيرئ، مرکو او يارانې رغولی وي.

پر اسلم باندې له ډزو څخه يوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومی فراري بيا صياد ته راغلی دی، د سيمې ټول غله او بدماشا ن يې پر ځا ن راټول کړي دي .څوک له ډاره کلمه نشي ورته ويلای، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي.

دی پخوانی بدماش دی، په کلي کې يې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا يې د ګلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه ورپسې يې پچه وخته ، عسکري ته يې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او ميمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه ماليه يې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سيمې لوټماران يې په ځان را ټول کړي دي . پټمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووايم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترګه کوله او خبره به يې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکاڼ پياز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتې دی . بزګران سرکاري بيګار ته نشم راوستلای . که دا اسلم و نه تړل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايې کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورينو خدمت ته رسيدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره ياده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت يووړ او وزه يې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پايه په سړه سينه واورېدې بيا يې ملک ته وويل : دا اسلم له څه مودې را هيسې دلته راغلی دی ؟

ـ صاحب خدای مې دې غاړه نه نيسي پنځه مياشتې به کېږي .

ـ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه يې يو څه ونښته بيا يې بې ارادې له خولې راووتل : صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملک لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال یو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پریکړه او وې ویل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سیمې د کلیو او کورونو له احوال څخه خبریږم . له ما څخه هیڅ شی پټ نه پاتي کیږي . که حکومت له پیښنو او خلکو څخه بې خبره پاتي شي سیمه به څرنگه اداره شي . او عدالت به څرنگه وچلیږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنگې سترگې چې تر تورو عینکو لاندې لا تنگې شوې وې ملک ته ورواړول او په یوه مکاره موسکا یې ورته وویل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپک ما شې ته گوته وروړه . خو گولۍ هر وخت په نخښه نه لگیږي .

ولسوال د غوسې لاره ونیوه آواز یې لوړ کړ او خبرې یې حاکمانه شوې .

ــ پخوا به دې بیوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس یې هم لوټوې او هم یې وژنې !

د ملک سترگې له ویرې گردې شوې . گوتې یې وریږدېدې او لکه راچاپېر شوی گیدړ پخپل پوستکې کې سره ننووت :

ــ نه صاحبه هغه کسا ن چې په اسلم یې د ټوپک ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ــ نو ته پې خبر یې او پیژنې یې ؟

ــ هو صاحبه په پیرندو یې پیژنم !

ــ دا دې رښتیا وویل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ــ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قاتل نه یې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په ږیره باندې ډېرې لوبې کړې دي مګر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته باید پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځایه راولاړ شو په الوتي رنګ او وارخطایي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت او په معمو لو غو ړمالیو یې خو له خلاصه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار یې ، که ته موږ او نه بخشې ، خدای مو هم نه بخشي . ستا ټولې خبرې زموږ په ګټه دي . خو موږ خره او ځناور یو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی یې په خدای که د چا په پښه کې یو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشیروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌واردلي ته‌یې ورناري کړې .

بازمیره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پرېړ خیټور اردلي چې له عسکري برتیې سره‌یې لنګوټه تړلې وه او د پکتیاوالو په دود غاړه کې او کمربندیې اچولي وو په‌دروازه راننووت او پښه‌یې داسې په زوره درغولې په لیمڅي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وویل :

دغه ملک وباسه او د سین تر پله هغه خوایې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن ګریوان کې لاسونه واچول جګ‌یې ودراوه ، د دروازې په لوریې را ښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مګر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو یو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه گوره ، خپل رحم او کرم ته ،گوره . زه خو په دې سیمه که د خدای او ستا هیلې ته پروت یم .
ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیگر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ گذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل . د محلي پېښو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټې او څارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملگرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیانو کې له زور زیاتۍ سره د مقابلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادېږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوی او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه گوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوگنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مگر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوی دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنگه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنگان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیگر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سورپور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملک سپیو په لویه لار کې داړلی ؤ . جامې یې ټولې شکېدلې وې او وجودیې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په ړمانه ننوته او سم دلاسه د ملک په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملک له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه داړل شوي بوډا کورته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پرانګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیک کړاوپوښتنه یي وکړه : چیرته یې شیر بچه ، موږ دې یوازې پرې ښي یو !

هغه وخندل او د لاس نسوار یې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملک صاحب به پخوا پخپله خلک داړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې ښې ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلي وای او دا ګرد کلي مو د دې ملک له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شاته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په

درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښۍ یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنیږدې شو او سر یې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه‌وروله ، له زوروړو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلك يو ، له پياوړو سره ګوتې نشو ماتولاى، دا ستا كبر زما بېوزلي بوډا په كور كې نه ځايېږي .

ټول ناست کسان دوست محمد اکا ته غوږ او سترګې شول .
قاسم خان چې د پښو په سر ناست ؤ ، نسوار يې تو كړل ، راولاړ شو ، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف يې په درانه خو پاسته آواز وويل : پلاره ! په دې غريبۍ او بې آزارۍ کې د ظالمانو له ظلم او د زوره‌ورو له زوره نشې خلاصېداى . وگوره هر چېرې چې ټيټه ځمکه ده سيلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه کې چې ټيټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وگوره دى يو غريب او يو وزرى سړې ؤ . په هيچا نه لگېده او هيڅ كليوال ته يې تاوان نه‌ؤ ور رسولى ، مگر زور ورو د ده ښه سړيتوب او غريبۍ ته و نه كتل ، د ده دكور تيران او دروازې يې په تناره کې وسول او د ملك شاسواربېيانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې كړې . د دغه كلي ملك او نورو ظالمانو د اسلم د مرګ مجلا تېره كړه او د هغه ناموس يې لكه ښاروى په پيسو خرڅ كړ .دا لا څه كوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې يې پرې كړې .
ــ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دى . دغه خبرې اوس پرېږده بيا به په كور كې سره پې وغږېږو .
قاسم خان تود شو او اسلم ته‌يې په ځېره‌غاړه وويل : نه اسلمه‌له تا سره دغه گواښ نه جوړېږي . ته هيڅ وخت كمزورې خبره مه كوه . زه بايد خپل ابا ددغو ځوانانو تر مينځ چې ټول لكه دده زمن او ورونه دي قانع كړم . زه د پلار منم مگر د چا ظلم او تيرى نشم زغملاى . زه كبر جن نه يم او له زوروړو سره هم ټكرې نه وهم مگر كه څوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

را شي او له ما نه ناموس واخلي يا مې دقوم او ولس په وړاندې وکنځي ، سپک مې کړي يا د خپل کور کلي او عزيزګلوئ څخه مې وباسي او يا زما مرګ او ورکې ته ملا وتړي دا بيا زما فرض دی چې د دغسې

ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترګې ځنې وباسم .

جبار چې شکېدلي تنۍ د يو زاړه توت ډډې ته ناستؤ او

د قاسم خان دخبرو تر اغيزې لاندې راغلیؤ ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : انديوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لويو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته‌و نه وايي ، زه ورته ونه وايم او ته ورته و نه وايې چې سپي دې دروتړه او لويه لاره خلکو ته مه نيسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کليوال په دغو سپيو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غاښونه ورسره کړل .

آدينه چې لا پخوايې خبروته شونډې او برېتونه الوتل په شړئ کې را په ګونډو شو او د جبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په يا دکړه چې د جوما ت ملا به لا له حجرې څخه نه‌ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جګه کړه او بيا به يې له جمې وروسته د لمونځ ګذارانو حاضري اخيسته او په هغو کليوالو پسې به يې سيا او قلم راواخيست چې جمې ته به نه وورارسېد لي او په پټې کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانګړی بيګار پې چلاوه او يا به يې چرګان پې حواله کول . اوس راشه وګوره ، پوره پنځه مياشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جوماتڅخه په ډيګلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلک نن دا حق لري که نه چې ورشي ملک ا و زمن ، وریرونه او نوکرا ن یې جومات ته را په مخه کړي . او په ټولو باند ې چرگان حواله کړي . قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب یې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدینه خو ناروا خبره نه ده کړې .

ــ څه ځواب ورکړم خو نگه ماران او لړمان مو له خولې راتویېږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان یې لېوني شوي دي .

قاسم خان وویل : پلاره څوک نه‌دي لیوني شوي ، بلکې وښیار شوي دي ، یوازې ته نه وښیارېږې .

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صیا د د پخواني ملک زوی چې برصیاد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېدلی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپین ږیرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌یې بند ، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځایه غورځار شو ، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مینځه راووت او مهردل ته یې وویل : ته ولې د پلار او زوی تر مینځ تیږې ټکوې ؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اورېدلای دلته ولې کېنې ، دې کلي ته ولې راځې ؟

ا سلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو یې وراټه او بیا یې مخ مهردل ته ورواړاوه وې‌ویل: مهردله زما نه لورېږي چې ته له دغو ګلالیو زلمیانو څخه لار جلا کړې . د مېړانې د حق ادا کولو لپاره دغه بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې د دغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښۍ او خپگان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه ، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه راباسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلې ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېدلې . په دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه تړې ، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان ، جبار او نورو ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی ، له ما نه لرې ګرزې ، زما په سبب له دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شاسوار له زمنو سره دې یارانه ښلولې ده . که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شاسوار باندې ګرم شوی یم نو را شه ما قانع کړه . زه به پړه په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذ ر ته ورشم او ستا د مردۍ او انصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوار پر ما باندې ظلم کړی وي او پور پټۍ مې هم نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او د ملک شاسوار شا ته درېږې .

صوفي محی الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکانداري کوله او په خلکو کې په امانت دارۍ مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله راولاړ شو او د اسلم څنګ ته راغی او هغه یې مخاطب کړ : زویه په خوله دې برکت شه ، ملک شاسوار به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملک هم بد سړی نه دی . هغه ته په غلطه چا ستا د مرگ خبر راوړی و او په دې برسېره له هر چا سره شیطان ملگری دی ، هغه به یې په هله‌و ننوتی وي ، له لاري به‌یې ایستلی وي . خو خدای ډېر احسان ورسره کړی دی ، ښه مځکه‌یې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنگل‌یې رسېدلی دی ، پیغلې لورانې لري ، د بزکشۍ آسونه او څارويي يې شته دي ، ستا عذر کولای شي او بایدويې کړي .

قاسم خان د صوفی محی الدین خبرې پرېکړې او وې ویل : صوفی صاحب ! ملک دا ټول شیان لري مگر انصاف نلري‌او ایماندار نه دی .

په دې کې ملا د ماښام آذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او یو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اند ښښنو کې یې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه یې پښه را لنډه شوې او د پخوانیو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اسامیانو یې مخ ځنی اړولی و ، هغوی یې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنیا ور باندې تنګه کړې وه او دی یې د کلیوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملك فکر کاوه دا ټولې تنګسیاوې زغمل کیدی شي مګر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال یو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوک به دستر څادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صیاد شل جلبیانو ته ما د ورکې او بیکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حیران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونیسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرک ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملك شاسوار ته د خپلو کړو وړو آیینه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسیسو یو اوږد طوماریې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هیجان او وارخطایۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبیعی او دا سې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې باید شوي وای . یوازې یو شی ده ته غیر عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال باید زما د کارونو په حقانیت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خیر لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوي او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې‌او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترګې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورینو ته به چا دغه جوال جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وریښمینې بړستنې به دوی له کومه پیدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل ګناګار لاس دوه لکه روپۍ ورګټلې دي ، د شاه‌نور میرآب غوا او د الله‌داد بزاز قالینه مې د همدې ولسوال میرمن ته ورولېږل . کله چې بیا د ولسوال واړه د پلرګنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅې ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې .
ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش یې کاوه چې د هغه د خپګان موجبه او دلیل پیدا کړي او په علاج پسې یې پښې لوڅې کړي . نا څاپي یې بلې خوا ته پام شو . له ځایه په منډو را جګ شو . د کوټې دروازې ته راووت او میرزا ته یې نارې کړې : هلکه میرزا دلته راشه ....

ــ څه وایې پلاره ؟

ــ یووار ژر دلته راشه !

ــ درغلم ، درغلم . . . . او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وویل : یو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې یې راوله .

ــ مهردل څه کوي ؟

ــ پوهوم یې چې له اسلم سره دې‌اوس ګوتې نه ماتوي .

ــ ولې؟

ــ اسلم له ولسوال سره لاره پیدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره ګوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ــ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هیڅ سر مه ښوروه .

ــ میرزا زویه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مگر مهردل د ملک یوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او دروازې څښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه یاد پږي او د کلي د مېلو او تنگ ټکور ستنگان نه پې راټولېږي؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملگري د تنگسیا په وخت یوائځې پرېږدي .

ــمیرزا زویه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غیرت او یارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانیږدې کړ، خپل راز مې ورته ووایه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ ،ته هغه سپک تلې او د نیمې لارې مل یې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر یږ څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بیا بنیا دم دې یوه ورځ یو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتې دی .

ــ ته د مهردل بل و ړ کېدو ته څه دلیل لري؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه اسلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکاڼ زوی او د مهردل خپل لوچکان لکه سکندر ، روزی ، گلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پردیو کلیو سپي یو بل ته غپېدل او یو بل ته یې داړې سپینولې او نن مېلمستیاوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوریده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چړي بیګا د وظیفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې لیدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرګې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وویل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې یې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوریدو مړاوي شوو ، وې ویل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک یوسف زوی همداسې دی . ملک یوسف پخپله هم داسې بې غیرته سړی و . له بې غیرته سړي نه به ځنګه ښاغلی زوی پاتي شي .

ملک یوه شېبه ډوب لاړ بیا یې یو څه په ذهن کې را پیدا شول میرزا ته یې مخ راواړوه وې ویل: زویه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صیاد کې به بیابل بنده سر راڅخه پورته نه کړي . پرېږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورین د خدای په توکل له ما څخه څوک نه شي بې لارې کولای . بیا یې ګوره چې همدا مامورین د اسلم او دوستک د زوی پښو ته زولنې اچوي که نه!

ته اوس لاړ شه زویه بهرام قولته ته ووایه د تورې چرګې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته یو وار د میرشاه قشخانې ته راشي او که یې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرګې ملا ، ګل رسول نومېده په کوچنیوالي کې د غریبۍ لپاره د خپل پلار سره صیاد ته راغلی و . د پلار تر مرګ وروسته د څارویو په پوولو او د کلي له غوبني څخه په تدریج له ملک یعقوب ، ملک یوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت میشته شو . ملکانو ته به یې اسامیان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کليو ته ورل . وروسته يې د ملکانو په ا ړخ کې د احصائيې ، ماليې او څارندويو له مامورينو سره لار پيدا کړه او د مراجعينو ځنې معاملې به يې له ملکا نو څخه په پټه د رشوت په ذ ريعه خلاصولې . په هلک‌توب کې يې د جومات ابتدايي زده کره کړې وه خو ملا يې تعليمات يې نه درلودل . تيز او چالاک سړی و او سپينه پګړۍ يې تړله ، سترګې به يې تورولې او له ملايانو سره به د مړيو د تکفين او اسقاط په کار کې لاندې باندې ګرزېده ، کله کله به په جومات کې جذب واخيست او د جذ ب په وخت کې به يې ځګونه تر خولې تله او ستوني ستاغ به په جومات کې ويړ پروت و . ده به ويل د پيښور د مرغوز د سيدانو مازون يم ، په همدې استناد به يې بد نصيبه ښځو ته د تورې چرګې په وينو د بخت او برخې تاويزونه کول او د تاويزونو په شکرانه کې به يې يو چارک غوړي ، يو من وريجې او هماغه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته يې د شکرانې او رشوتونو پيسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي يو مالدار سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندراب کې قومي ملا تړ نه لا ره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورينو سره به يې نيږدې روابط ساتل او هغوی ته به يې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرګې د ملا او د صیاد د لوی جومات د امام ملاقات له ملك شاسوار سره یو عادي ملاقات نه و ، په تررمی کې د چنارونو د ځنګله له لارې بیا د خوړ د ډبرو په مینځ کې د ویرې او هیجان تر احساس لاندې د میرشاه کور ته راغلي وو .

مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پیل شوه . ملك شاسوار میرشاه ته وویل ته موږ سره پرېږده ، یو څه ترخه چایونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګې ملا په توره نرۍ ږیره غبرګ لاسونه را تېر کړل بیا یې تسبې له جیبه راوایستې ویې کړپولې او په غلامانه لهجه یې ملك ته وویل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دې نن بېحده وارخطا کړو . زه لګیاوم قصیده مې ویله او د جاندل له ښځې څخه مې پیریان ایستل چې په دروازه کې د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطاؤ . ستمېده او پر له پسې یې کور والاو ته اصرار کاوه چې ملا ګل رسول را پیدا کړئ ، هغه ته مې د ملك شاسوار له لورې یوه ضروري خبره راوړی ده . ما د ده آواز د ننه په کور کې اوریده فکر مې وکړ چې اوس که قصیده نیمایي پرېږدم خو د دې خطر دی هغه توربدلي پېریان چې لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندې به مخ راوکړي او که قصیده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دې چې هغه د پېریانو خطره مې په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوې سا سلام راواچاوه او په وارخطایي یې ستا پیغام راکړ . ملکه کله چې مې له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپې د پټ راتګ پیغام واوریده ، زړه مې تر تلو تېر شو .ما وې خدایه خیر کړې بیا څه پېښ شویدي .
سم د لاسه مې خدای ته سوال وکړ چې الهی پاکه پروردګاره دا د ملك د عزت او پت ځالې ته بد شمال مه رسوې او که په موږ کېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دي او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وي چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږي . تر شا یې ګڼ عالم روان وي چې پای یې نه معلومېږي . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی . ملک په خندا کې را ته وواییي ولې دا نه پیژنې؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا د ګناهونو پېټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر در را باندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی وي او له ټولو دیوالونو څخه د الله اکبر ناره اوریدل کېږي . نو داسې یو بختور سړي ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیچاته دا وس نه ورکوي چې په ملک شاسوار باندې ان د ګل وار وکړي .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته یې ملا تړلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې د ه څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناست ؤ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیلي څراغ خوا ته را تاو شو. د څراغ ګل یې په ډکي باندې وڅانډه غاړه یې تازه کړه، لاس یې اوږد کړ، د ملا ګل رسول تسبې یې د هغه له لاس څخه راواخیستې او ځان یې لکه یو واقعي حقدار سړی او د حیثت خاوند خبرې ته جوړ کړ.

دغه زموږ اندراب بیا په تېره دغه کوز صیاد او نور رانیږدې کلي یوه د عزت، ننګ او غیرت سیمه وه. دې سیمي یو دود دستور درلود، ځلي او نرخونه یې معلوم وو، کشر او مشر پکې پېژندل کېده، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و. دغه څو میاشتې کېږي تاسې یې پخپله وینئ هغه د شانور زوی اسلم چې د بدګشتۍ او ناروا کارونو په وجه له دې ځای څخه تبنتېدلی و، بیا راپیدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان یې په ځان راټول کړي دي، د سپین ږیرو واک او اختیار یې په کلي کې ورک کړیدی، زاړه او هېر شوی مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي. اوس یې زما بدی ته ملا تړلې ده. څو وار شیطان را ته وویل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بیا له ځان سره وایم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې یې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډکی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پوښناري کوي.

د تورې چرګې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه. سپوږمې یې پاس کش کړې، وې پرنجل، د ګل سیب دسمال یې پزې ته ونیو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت: ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه، ښه پوه نشوم. د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پیدا کړې ده.

ـ دا زموږ د ولسوال سره؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ته خو به غلط نه‌يې پوه شوی ؟

ــ نه زوروره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې ورووړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگېدې ، مخ يې راباندې راواړاوه ، سترگې يې راباندې برگې کړې او لکه فيل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه يې وشړلم او سپايي يې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نيکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فايدې لپاره ياد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ورته کاوه . ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ويل به‌يې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام ببوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ويل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بيا به له‌اسلم سره غږېدو اوس چې ولسوال يې هم شا ته دربدلی دی . زما پلاريې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نری شيطاني مسکايې په شونډو په گډا شوه ، خوله يې ويړه شوه او توره گردۍ ږيره يې لکه د مست فيل‌مرغ ښکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته يې وويل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د ميندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هيڅ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هيڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ــ نو ولې يې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملك شاسوار به يې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به يې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به يې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په بزيره يې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلك دي . که درته ووایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی يې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه دی اوس يې خولۍ په غوړیو کې لوېد لې ده . د نیمایې کلي مځکې يې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم له شیند لو څخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اورېدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې يې د موږك لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا يې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدامدار شو اوس يې په کور کې غالۍ نه ځایېږي او قشخانه يې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خواري يې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوند يې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د دانې علاقدار و گوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د مالیې مامور ته په مېلمستیا راغلی و او چې لیدلې دې وای: دا جیپ موټر څه وایي، او دا خرڅ او سخاوت څه وایي. جنکیو راته ویل چې علاقدار څه کوې چې تا یې ښځې لیدلې وای، هره یوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه. دا د لاس بنګړي، غاړه کۍ، امېلونه، د لاسو ګوتې، ډېلې او د ویښتانو ځنځیرونه یې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو. ولسوال خو پر دغو لغړیانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداری کې تر دوی پاتې دی. دی باید خپل غارونه او غچوړي ډک کړي. اوسنۍ آمدني خو یې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي. په دې میاشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته یې قوت ورسېږي، نو خامخا به غوسه کېږي، نامیندي ورپیدا کېږي او له یو چا څخه خو به تاو باسي.

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېده، د تورې چرګې د ملا خبره یې وشلوله او وې ویل: ملکۍ پخوا خوند کاوه، هغه پخواني ولسوالان چې موږ لیدلي وو، اوس نشته. د هغو تله ډېره درنه وه. د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل. چې په وینو ککړ پکړ به یې ولیدې او مخامخ به یې په غلا ونیولې پرده به یې دربانده اچوله، د رعیت تر مخ به یې نه سپکولې، ځان به یې مړاوه لیکن د ملکانو دسترخوان یې نه تړولاوه، خو کله چې کټپیلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپیدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه. په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای.

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبرو غوږونه څک کړل او په ښویېدو ښویېدو ملک ته ورنیږدې شو. وې ویل: البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملك په مخكې دا خبرې كوم . دی به خيال كوي چې اوس ملا گل‌رسول غواړي ما ته سبق راكړي . ليكن دوست ته بايد سړی د زړه خبره وكړي . زما خيال دا دی چې ولسوال صاحب تا ته ځكه غوسه كړې ده چې له تا نه اميدونه لري .تا پوه كوي چې اې سړيه وږې يم ، پسمانه يم ، جيپ غواړم ، كور غواړم ، ځان پوره كوم او په تا يې پوره كوم . گوره ملك صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانيو خراب نه دي ليكن د دنيا دود دستور بدل شوی دی . پخوانيو ولسوالانو ته آس پكار و ، ليكن اوسنيو ولسوالانو ته موټر په كار دی ، هغوی د خټو او گټو كورونه جوړول دا اوسنی سمټي كوټې جوړوي او قدنما آييني پكې ږدي . د چلم ځای سگرټو ونيو ، د تنبور او غېچكې ځای را ديو ، د شوروا ځای پلاو، د استالفي كاسو ځای چيني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سينگارونه را پيدا شول . شام پاريس او لندني پوډر را پيدا شول . د دنداسې ځای لب سرينو ونيو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور يو چې دا مصرفونه ور پوره كړو .

ملك شاسوار چې كندو ته تكيه وهلې وه ، په چكمن كې را تاو شو ، پلتړئ يې ووهله وې ويل : ملا گل‌رسوله رښتيا رښتيا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوی يم ، زړه مې راته وايي راځه دا ملكي پرېږده او په دې آخر عمر كې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه ، متل دی وايی (از بچه گی تا جوانی، از جوانی تا به پيری ، از پيری تا بكی) يوائې دغه دا سلم علاج مې كړې وای بيا توبه او گوښه گيري دواړه آسانېد ل .

ملا گل‌رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو كېناست او په هيجاني لهجه يې ملك ته وويل : نه ، نه ، نه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅکله به داسې نه کوي، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ایستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صیاد کې اور واخلي ، دا د اسلم لنډه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سیمې سپي به زموږ د بچیانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شیطاني فکر درپیدا شوی دی ، شیطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووایه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ،تا څوک اوس په گوښه گیري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شویدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشر توب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سیوري‌او د زوروررو له رغولي را لري شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه یوه شپه په صیاد کې تېره کړې ، ته داسي مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بایلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سباد اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پیغورونو ته ناست یې همدا د ولسوال منت او زور زیاتی درته ښه دی. که زما منې همدا سبا یو سخوندر ، پنځوس منه وریجې ، پنځه منه ژېړ غوړي یو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته یې یوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونیسي . گوره ملکه دا دومره جایداد ، مځکې ، گروۍ ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دواده، خلک وایي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټیو کې نشې گرځېدای ، د کلیو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخیستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ویلای چې پښې دې‌درټولې کړه، داهم ژوندی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصیر دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپیر نه لري ، په هغه باندې خپله خبټه گرانه ده ، د هغه عقل ته به د خبټې له لارې ورننوزې ، که د خبټې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بیا د تا وي ، ورور دې هم دی ، عزیز دې هم دی ، وکیل دې هم دی او بیا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی ، هغه بل جبار لچک او د دوی ملگري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خیرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا دا د عزت نشي اخیستلای . لیکن ته باید د خپل عزت د ساتلو په طریقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی یې . داسې اور دې لمنی ته لوېدلی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلهیو تر مرۍ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډگر د اندراب زلمیان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس یې له صیاده هم پښې او لکۍ وتلې دي ، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنگان په سیمو کې یې ملگري پیدا کړیدي . د ملک یوسف زوی یې هم بې لارې کړیدي . ما داسې واورېدل چه هغه خپله خور اسلم ته ورکوي ، دا لا څه کوې د بنو او ده سلا په مکتب کې یو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره گرزي . هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لویه ده ملکه او د سیلاب مخه د تا کور ته درسیخه شوې ده ، لویه بلا خو لوی تاوان غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا اوبه له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تیار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترگې په ملاگل رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشویش یې په مخ او سترگو کې څپې وهلې ، د سترگو مردکي یې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلي وو ، غوږونه یې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د گناهونو درونند پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و، د ده ملا يې ورغبرگه کړې وه. فکر يې کاوه چې اوس د دا سې گړنگ غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته گرځېدو لاره نه لري او د لټی لپاره د ده توان پای ته رسېدلی دی. زړه يې بېواکه درزيده او په سينه کې دننه يې د ژور سوي احساس کاوه. په هر لوري او هر شي کې يې اسلم کوت. د تصوراتو دنيا يې گرد سره په اسلم ډکه شوې وه. د ملاگل رسول په قصو او مشورو يې زړه نه‌تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده، تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی، کلا، کادانو او قشخانې يې اور اخيستې دی، لورانې او بيبي يې سر تورې شوې دي، له غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنگل يې لاندې کړيدي، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي، ترخو مفکورو او ويروونکو تصوراتو را چاپېر کړی و. او ده لکه چاپېر شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي. کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترگې د کوټې په يوه ديوال باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ.

د کلي ملا د ملاگل‌رسول د خبرو په مينځ کې ورننووت په ملک باندې يې غږ وکړ: ملکه خيريت خو دی، دا رنگ دې ولې داسې تغير شوی دی؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې؟

ــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شېبه، لکه سړی چې نوی له خوبه راويښ شي، اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه: ملا صاحب سخته را باندې راغلې ده. ټوله دنيا را ته اوښتې ده. زه به د چا د ځواب او تورې شم، ما ته ټول اندراب گواښي، بخت مې اوښتی دی. هرگام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتیجه مې چپه راوزي ، یوه زمانه پدې اندراب کې هیڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمایه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه وده‌ولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گړو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي‌او زه یې له مړي ژوندي او کور کلي ځخه ایستلی یم .

ملک لکه‌د ځېلې مار چې پیتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې یې د وینې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې یې تازه کړې او خبروته یې داسې دوام ورکړ : دغه گل‌رسول ته معلومه ده، ملک له‌دې خبرې سره سم گل‌رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو، لوراني یې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده یې میرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پیدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بداو پورېې وغواړي . زمن یې لا تر اوسه په اشکمش کې د یو بل مزدوري کوي . وایم د عریضې یې څوک پید ا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز یې ملائکو هم ندی اورېدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گړو او د پرونیو څپېړ خورو زمن سیالي راسره کوي . ما دا ځوروي چې نور مارانو وچیچل او زه کربوړي . له ما ځخه د ودو شویو ښځو او برباد شویو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بیا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملاگل‌رسول ته ور واړاوه ، خبرې یې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک‌به د تصغیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلک با له) ما ته را پیښنه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وینو څخه نه راوزي ، پروا نشته پخوانیو به ویل د پړانګ برخه وینه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جایداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پرېکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو څخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم . زه به دا ولسوال ، داقاضي ، څارنوال او دا نور ټول په روپیو واخلم ، یو وار به بیا دا کلی د عزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښیم چې له ملک شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بیه تمامېږي . ملک هیجاني شو ، آوازیې جګ او ډډ شو ، غریو ور پیدا شو . ویې ژړل او د کلي ملا ته یې وویل زه به یوار بیا د کلي ژرندې په وینو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې میندې او خویندې وژړوم . که ما د دوی خویندې او ښځې لیلام نه کړې زه به شا سوار نه یم او له خپله پلاره به نه یم زېږېدلی .

د کلي ملا ملک شاسوار هیڅکله په داسې هیجان او زبردستۍ کې نه و لیدلی . ووېرېده او لکه تبنتېد لی مږز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مینځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنګتۍ شو او ملک ته یې په ماته دروېزگره خوله وویل :نه ملکه تا څوک نشي څملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدایی عزت دی څوک یې نشي درڅخه اخیستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړي او ملک شاسوار ته د آسماني امداد ډاډ گېرنه ورکړي په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرویې منع کړ او خپله تر یوې چوپیا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ــ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ــ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لومړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به ورووړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونوکې به ورته پرېوزم .

ــ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ــ ته خپله کاروایي پیل کړه ، خو په لومړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړي او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وڅاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولي ټغره ته راوښویېده ، ملک ته ورنږدې شو او هغه‌یې مخاطب کړ : رښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېده . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی ، د آسونو له یوې ګلې سره دپارندې په لار کې نیول شوي دی . ښایي نن‌یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه‌یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غبرګې یې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . وا وا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوارو ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزي نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راوا خیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملك ته وويل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ــ حق حق گلکه ، نن خو دې د ننبې مینځ و ویشت . که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ــ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ــ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته ورولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلاد دوسیې لاره هواره کړې او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیېي .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملك شاسوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ــ اوس ته پخپله داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې مېرانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صیاد ختیځ لوري ته د غرونو د پاسه د شغلو پر پټاره پلترۍ وهلې وه . ګهیځ د شوتلې د ګلانو او ځنځلو د راخوټېدلیو غوټیو د عطرو ځپې د پسرلنیو غنمو له ورږم سره یو ځای له کروندو څخه کلیو او کورونو ته را شېرلې . د سحر وږمې د پراخې درې په لارو او واټونو کې دوحشي بوټو او شنپلیو خوشبویي د لارویانو سپوږمو ته ورشیندله . په کروندوکې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنیو مرغانو زړه وړرنکی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سویو لرګیو بوی ، د سین شنهار او د کلیو د پاسه د نغریو او تنرونو د نیلي لوګي چتر ، طبیعت‌او انساني محیط داسې سره اوبدلي وو چې درې ته‌یې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښکلا ورکړې وه ، هغه ښکلا چې د پلټونکي انسان په زړه او پلو کې د امید تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخشي .

قاسم د زین کړي آس په روستاړي پورې د سنیو خورجین‌وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغریو یې لاس راتېر کړ ، هغه‌یې ونازاوه او د ورمېږ ځنې یې ور بږمنځ کړې ، ملونه یې وروا چوله او د ا نګړ په لویه دروازه یې کوڅې ته راویوست ، له آس سره جلوکش د کوڅې په اوږدو کې د لویې لارې په نیت رهي شو . کله چې د کلي له جومات څخه را وا وښت په کوڅه کې یې په ملک شاسوا ر باندې نظر ولګېده . ګلک او نور کسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملک راچاپېر شوي وو . ملک د قاسم په لیدلو د کوڅې له مینځ څخه د خپلې کلا د روا زې ته په شا شو . له د ه سره ولاړ کسان هم په ده پسې ورځنګ ته شول او لاره یې آ زاده کړه . قا سم د آس ملونی ته ټکا ن ورکړ او د ملک د غوږ وهنې لپاره یې آس ته کنځله وکړه او ورسره یې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زين په کوبئ ټينګ کړل ، بي له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي ، په تګ کې يې زين ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه يې آس ته تازينه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لويې لارې ته وووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر ليد لي دي ، ليکن د دې لنډه‌غرو کبر په صيا د کې نه ځايېږي .

ــ دا کبر به يې ډېر ژر په سر ورمات شي . وايي د ميږتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګوښي کړ او پوښتنه يې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس څخه خپل کورته راولي او له ما سره به يې کېنوي . د کلته يو خوريې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تيار کړم ، ليکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې يې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه يې غوره کړه ، وې ويل : مثلاً څومره غواړي ؟

ــ ياره ملکه ډېرې زياتې . هغه وايي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټرلو ته مجبور کړيدي ، زه به له مسلک څخه طرد شم او خدا زده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بيا څه ؟

ــ ډېرې زياتې غواړي . خو زه لا ډغرې ورسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم‌يو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې ولګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګو نه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پیسو یاران او د ګټې ښاماران دي ، دوې دکانداران دي . پیسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله ، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې څنګه په شړق درڅخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لري نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قاسم په لویه لارکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته یې ځان رساوه . د لارې په ګڼه ګونه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغږېې کړ او هغه یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته لاس کړ او د نسوارو کد و چې په خولبوی پورې یې د مریو څونډی ځوړوند و له جیب څخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ : واخله معلم صاحب چې پرون یوه انډیوال له پل متک څخه راته راوړي دي .

ــ څنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اورېدلي وي (د بلهای سړی لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مگر زمور د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شېبه چوپ شو . د آس ملونه یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېگاه شپه ملک شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی و ، د زاریو او عذر په غاړه یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر گران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیا یې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جبار یې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه یې وریاد کړي دي . بیا یې حمید خان معلم صاحب په خوله کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې گوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی زه یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و گرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توگه ورکړې وه . زما ابا ډېر ډار شوی ؤ . ملک ته یې ژړلي وو ، عذر او زاری یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډېر بدحال کورته راغی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې یې زه ترټلم ، عذریې راته کاوه ، سریې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت. ویل یې ما د ظالم لښتوته مه تړه ، ما زمریانو ته په غېږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه رانه باسه . داسې سلگۍ یې وهلې تا به وې زړه پکې دننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کرۍ شپه مې په انگړ کې په گرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملک شاسوار سره په کوڅه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې یې تازینه سر ته ونیسه او د آس تر پښو لاندې یې وچرمووړه او بیا یې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښو ته یې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښایسته ځوانۍ او سپین پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه یې کړې وه ، د اندراب د بنو په لیسه کې یې تدریس کاوه ، له موسیقۍ سره یې زیاته علاقه لرله ، دنبوره یې ښه غږوله او مروجې ولسې غاړې او سندرې یې ډېرې ښکلې بللې د ظریف طبیعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سیمې په زلمیانو باندې ګران و . ودونو او خوښیو ته به یې له ځان سره بیوه او په کلیوالو جنجالونو کې به یې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندی شوی و . له ملکانو او د سیمې له کله خورو سره یې نه لګېده . د کومې خاصې ایډیالوژۍ پابند نه و . لیکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د استبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې یې موعظه نه کوله ، د سیاسي بدلون لپاره به یې په پارلماني انتخباتو او د خلکو د حقوقو او آزادیو د بسیایني په قانون او هوارو لارو باندې تاکید کاوه . بلهې خواره به یې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتیاوې به یې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شاشان کې د یوه واده په وخت په یوه نجلۍ مین شوی و . هغه مینه یې سرته و نه رسېده او ده بیا واده ونکړ . خپل معاش به یې په خوریانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله یې په خپلې کوچنۍ کروندې او حویلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وېرېده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ــ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړې ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پېسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شا سوا ر سره د اسلم روغه وشي ؟

ــ زما په خیال ، نه .

ــ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ــ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملك شاسوار له اسلم سره روغې جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به تویېږي او حساب به پاکېږي !

ــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توگه خوغوټه نه خلاصېږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله ورپېښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنگه کولای شي د اندراب په ننگیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جگ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملك شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توگه وینې وبهوي او د پېغور په خټو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په‌وینو و وینځي‌او یا کې یې کړي او یا د سپك شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد گرد (شیربچگان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مګر زه او ته نه یو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او یارانو لوی شمیر ځای نه نیسي ځکه چې جنګ د توریې نه دی ، جنګ د پیسو ، واسطو او د سیسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پیسو او واسطو یې نه سره پرېږدو ، دلته پخپل کلي کې د ټوپک او سیلاوې په خوله فیصله سره کوو . وینې به بهېږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسېږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صیاد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته یې اور اچوو او سم دلاسه غرونو ته خېژو .

ــ او تر کله په غرو کې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وینو له تویولو څخه لاس واخلي ، کلی د وروری ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زیاتی به هیڅکله د ملک شا سوار په قتلولو پای ته ونه رسېږي . په دې کار به د ظالمانو منګولې او غاښونه لا تېره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو موږ به هر څه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسېدل او یو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیا دوز اوبا نو ، بز گرانو او د ده سلا او بنو پیژندگلوو ښوونکو ته د سین پر غاړه پخپله با غچه کې مېلمستیا کړې وه . د ملک یوسف باغچې په صیا د کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سین پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سین په سپینو پستو شگو پوښل شوې او پې د پاسه د غوزا نو د گڼو څا نگو او پاڼو سیوری . پخوا چې د ملک یوسف د دبد بې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران را ټولېدل ، مېلې به یې کولې ، ټنگ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستیاوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنا رونو د ځنگلونو تر مینځ د ملک یوسف تر کلا پورې د میوه لرونکو ونو با غ غځیدلی ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږ د بوره پټی پروت ؤ. په دې پټي کې به ملک یوسف گلان کرل خو اوس بې کبنته پا تې شوی او په پولویې د نسترن او څنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لویه چوتره په ټغرونو او غالیو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تا نده وږمه راغبرگېد له او د رابلل شویو له شوربگت سره یوځای ښادو زړونو او پلنو سینو ته ننوتله . د چلمانو په لوگیو او د نسوارودقطیو د شیشو په پړکېدوکې چاینکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ویشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملک یوسف په نامي باغچه کې دا سې کسان چې ځای یې په ژرند و ، لوگجنو تورو دالانونو او تیارو کوټو کې و، را ټول شوي وو . دوی زیا تره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په دا سې ځای کې د دوی را ټولېد ل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه یې د ملک یوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملک یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر منځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنږدې شول ، تر منځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه ا سلم ته وویل : له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوږې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړني خلک گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تنها کې او به کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځوربدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرچا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اورېدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اورېدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرگذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده ، زه ستا د قصې تږې یم ، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرگ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروند ه یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پېښې وړاندې کوزده کړې وه ، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټي د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرگي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولگول او زمایې په غیاب کې د مرگ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم ، زه یې یو وزری او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترگو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترگو کې دنه اېلېدونکي انتقام بربېښنااو د ژورې کرکې لمبه ولیده ، هغه پوه شو چې اسلم له ملک شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملک په هستې اور ولگوي ، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزگرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یوائحي د یوه منفرد ملك کور او هستي ایره کړي؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې وروونه چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزگرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي؟ آیا اسلم به د ملك شا سوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو تېریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړۍ، د تصمیم او عمل کړۍ د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزگران په دې پوه او قانع کړي چې له لبنتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورگډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته، د یاغي څپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبو زده کوي . د ژونـــــد ټولې چـارې همدا سې دي . هرپیل یو پای لري . سړی ما شوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه څوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانگي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنگېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم گام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غایبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزگرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدویې د غرور او د برې احساس کاوه او ډاډ یې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جگې شي . ده ته د صیاد د بزگرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د یوې نوې دنیا د روازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزګرانـــو د قیام خواته لاړ. وسله وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وویشلې شي . بزګران او شپانه به د زوره ورو د ا ستثما ر له منګولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خوا ره او ښکیلاک ګر به ورټل شي او ټولنه به له سیاسي ، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حمید د اسلم په باب د خپلو خیالونو په رنګین وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پای کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنګه ښکاري آیا زه په حقه نه یم ؟

ــ ته په حقه یې لیکن ...

اسلم ا ستاد حمید ته خبره په خوله کې ورماته کړه : لیکن څه ؟

ــ لیکن تا د یو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زیاته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دی چې په دې ټول صیاد کې یوازینی مظلوم ته نه یې او دا یوازې د صیاد خلک نه دي چې ظلم ګا لي . که سترګې پرانیزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرګونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پیل شوي ، دا د پیړیو را په دیخوا رواج شوي اودانسان په وینه او هډوکو کې اخشل شویدي .

اسلم د دې خبرې له اوریدو سره له پلترۍ نه را په ګونډو شو . د ململ سپینه لنګوټه یې له خپلو وروځو څخه پورته ټېل وهله او په ځیر ځیر یې استاد حمید ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې وووت او له هغه نه یې پوښتنه وکړه : آیا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عد ل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسي کسان شته چي همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا ګرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، داسې کسان شته چې وایي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه یې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصیر نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیا یې ناڅاپي سترګې وپړکېدې ، معلم حمید ته یې وویل : که چېرې د ا سلم لاس وچلېده او د ملک شاسوار په مرۍ یې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همدا سې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پوردار حساب یو شو !

ــ نه نه ا سلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برا برې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ ځنګه ده نو ؟

ــ دلته بیا د مروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مینځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره را بر سېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوريت لپاره دليل نه شي کيدای ، دا بيا په قاضي پورې تړلې ده چې د کتاب کومه حاشيه درته گوري او د کوم تاويل په پړي دې تړي ، ليکن په ټرلو دې خامخا تړي .

اسلم يوه شېبه تامل وکړ . لاس يې تندي ته يووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حميد ته نېږدې راغی پوښتنه يې ځنې وکړه : معلم صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شويدي . موږ د پور پټې او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که داسې وي د دنيا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدير څخه به يې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خيټورو او ظالمانو منطق دی ، ليکن د مظلومانو خبره بيا بله ده . د دنيا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وايي په دين کې دارا او نادار، سور او سپين ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک شاسوار تا مړ کړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب لېږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښ نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې يعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پيدا نکړي او د مظلوميت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به‌تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یې او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بدمرغه لارورکې جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږې . داسې به ورکېږې چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر وریاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي ، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله‌والو پاڅونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جوړاو شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخشه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېري او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده! بیا په څه چرت کې لاړې، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ یار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صیاد له زمري څخه يې ګیدړ جوړ کړ، ته خو نن سم ګپ ورسره ولګوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو یو تن دی چې ته همېش د هغوی د پیداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تا خپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ــ جمعه جانه کور دې ودان، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي. څنګه ؟ توره نکتايي او سپین کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي ګلالي حکومت او سپین پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ویل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه یم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندګان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي .د خلکو دښمنان، ظالمان ، رشوت خواره، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ایزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېري کړي، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسیا کړي . بيا نو جنګ جګړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو لیوان نه یو چې بې موجبه د څیرلو او وینې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حمید سره اوږد شو، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه یې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حمید په دې کې معلم جمعه ته وویل : ته د اسلم په مظلومیت خبر یې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلومیت جبیره به څنګه ستا د مطروحه پارلماني نظریاتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه یې پې معتقد یم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پیدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پیدا کړي . مثلاً څو میاشتې یا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توګه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې یې وویل : ښایې شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زیات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنګه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خیرمحمد چې زوی یې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چیغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکینه) د مرحوم عزیز ښځه به څه کـــوي ؟ استاد حمید په دې کې له معــلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه یې مخاطب کړ ، او وې ویل : د عزیز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجایداد او یو زوی ورپاتې شول . د ښایست او جایداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بیا کوژدې غوښتنه وکړه ، لیکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزیز څخه یو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزیز له مرګ څخه وروسته له کونډې وربنداري څخه د دواده هیله وکړه . لیکن هغې انکار وکړ . دی راولګید ه د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصایت څخه یوکال وروسته یې د ملا ګلک په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره یو لک روپۍ د ارزنګان ملک امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزیز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجګاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزیز ورور یعنی د ماشوم وصي ورته وکیل شو . وکیل صاحب د خپل وراره له لوري په درې واړو محکموکې د قتل دعوی عمدأ امرالله ته بایلوده او ماشوم چې بلوغ یې شرعاً د بلې خورو له لوري تسجیل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضیانو ، څارنوالانو او په اندراب کې خو تقریباً ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخیستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او ګلک پنځویشت زره افغانۍ جیب ته واچولې . د عزیز زوی قصاص شو . جایداد یې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکینه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکـــاح شوه . آیا موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزیز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی یې قتل شوی دی ویلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حمید چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ یې له اسلم ځخه معلم جمعه ته ور واړاوه او په برندو برندو کتو یې هغه ته وویل : ګوره معلم صاحب د یو دوست او ستا د یوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خیال له لمر سپوږمۍ ځخه لیږدې خاورینې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نیږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خیالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ باید د ژوند غوښتنو ته ځواب پیدا کړو ، نه د خپلو سیاسي تخیلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا ځخه د تاریخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسایلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی باید د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسېږي . وړمه ورځ د مرزا قمرالدین زوی چې د بنو د لیسې په لسم ټولګي کې یو ممتاز شاګرد دی ، د ګل شاه په سماوار کې له ځارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوړې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سیاسي نظریات دي چې د دې تنکیو او مستعدو ځوانانو ماغزه یې تخدیر کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظریات د افـــلاتون د فاضله مدینې نظریاتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي وو . لیکن ته تر هغه دونیم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عامیانه توگه ژوېي او نا روا شخوند پې وهې . د بزگرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاگیردارو پارلمان ته څوک ځي . د پارلمانتریستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د لیوانو تر مینځ د پسونو د ویشلو کار پر مخ بیایي . دا پارلمانونه خو فیصله کوي چې د ښکېلاک گرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماینده گان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بیا تاسې لا بل تیسس هم راویوست چې دې پارلمان ته باید پنځوس کاله سترگې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې څوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صیاد د ځوانانو په مېلمستیا کې له سخت موقعیت سره مخامخ شوی او د خپل میل خلاف له استاد حمید سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره یې وویل : رائحه چې نه دي پرېږدي او نظریات دې په ناروا طریقه تحریفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقاید پخپله طریقه او صادقانه توگه بیان کړه . دسمال یې له جیبه راویوست د مخ خولې یې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترگو یې استاد حمید مخاطب کړ :استاده ما کله ویلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتي شي . زه کله نورو مظلومانو ته وایم چې تاسې خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخـــا یې باید وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرگونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښايي ليوان او وري به يو ځای پيدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تيارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانی دی او د زرگونو کلونو تاريخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړيده او کوي به يې ، ليکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مينځ د هغې په څير زرگونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانی خبرې دي . ليکن کله چې دوطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتيژي مطرح کېږي ، هلته بايد د اسلم ورور او يا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . بايد بحث د تاريخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقيقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پيدا شوي دي ؟ د دې اجتماعی توپيرونو سرچينه چېرې ده ؟ په څه طريقه بايد له اجتماعي ناوړتياوو سره چې انسان يې ناکرار کړيدی مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې تپوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پيدا شوی دی . يعنی زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحليل او د هغوی د سرچينو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په يوه تاريخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوی سره د مبارزې په ستراتيژۍ او تاکتيکونو باندې سره مخالف يو . خو تاسو له موقعيت نه ناوړه گټه اوچتوئ . د علمي دوکتورينونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توگه غواړئ خپله فقيره فلسفه او جنجالي سياست پر ځورېدلو بزگرانو ومنئ . ليکن ستر بدلونونه په گردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راټولېږي او بیا انسان پخپله یو مجبور شي دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاریخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سیاسي عقاید تحریف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعایت څخه ګټه اخیستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ایزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبیق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو وررسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتیا په اندازه بسیاینه څو کلونه ونیسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مینځه لاړ شي ، څو پېړیو ته اړتیا لري ؟ آیا دغه د ځمکې مظلوم بنده ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلایي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ یوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته یې په ډېر لوړ قیمت خرڅوې . سعدی ستر فارسی ژبی شاعر پخپل ګلستان کې یوه داسې قصه لری چې زمونږ.له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ویل کېږي چې یو سړي استنجا وهله او په هغې کې یې د استنشاق دعا ویله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » یعنی خدایه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د یوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوریده ، سمدلاسه یې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ویل : « جان بابا خــوب ورد آورده ای ـ لیک سوراخ دعا ګم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » یعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړیدی .
ته کټ مټ لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بیا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او یا ستاسو په اصطلاح د یوې تاریخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسیالیزم هم دا وي چې ته یې بیانوې ، دا له یوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بیا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان یې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بیا د هغه د دعوې وکیل شه او عرض یې یو ځای ته ورسوه اوکه دا یو هم نه وي دربان‌دې پوره ، د ده د مظلومیت یو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک او گلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورټېل وهو او له ښکرورو غویانو سره یې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاریخ باندې مه تحمیلوئ .

معلم حمید چې تل یې د معلم جمعه له رعایت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخیسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلې او پیاوړي استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف یې د بحث د لنډولو ته مایل کړ . ده همدې نیت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ویل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرایطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظریې ده ته وړاندې کوو .یو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامین شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزګران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې دهمدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښيي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حمیده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وایي چې اسلم او د ده ملګري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واګې دې د تا ګوند ته وسپاري . او همدې ته وايي واقعي ګمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هیڅ یې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځایه راپاڅېد ، معلم جمعه یې تر لاس ونیو ، له ځایه یې پاڅاوه ، دنبوره یې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې یې ورته وویل : د ښوونځي خبرې بیا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نیسه د تورو سترګو سندره وبوله او دا نازنین ځوانان خوشحاله کړه . استاد حمید راپاڅېد د باندې و و وت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمویل او بیا یې سندره پیل کړه :

آهو بره ی سفید خود گم کردم
روی سوی ولایتای مردم کردم
مردم میگویند ای بچه دیوانه شده
دیوانه نه یم یار خوده گم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

روىت گله ميماند اگر آب تيى
زلفت زره ميماند اگر تاب تيى
يک بوسه اگربرمن غمناک تيى
گويا که هزار تشنه را آب تيى

اى کرته سفيد، سفيد نپوشى چه شود
ما رهگذريم ، روته نپوشى چه شود
ما رهگذريم براه خود ميگـــــذريم
از رهگــذران روته نپوشى چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردى مارا
صد برگ درون باغ کردى مارا
ما برف سفيد بوديم در کوه بلند
آفتــاو شدى و آو کـردى مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مينځ په کږو وږو لارو باندې د سړيو او ښځو يو اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته راننووت . په سراى کې د اسونو له تړلو وروسته له يارانو سره يو ځاى د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغى . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلميانو لپاره د ساتيرۍ ، مېلو او تفريح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سيمو زلميان او شوقيان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نیسي او محلي سندرغاړي د کلیو او کروندو ستومانه زلمیانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له راننوتو سره سم سموار چې ته په لوړ غږ وویل : استاد میراحمده ، نن ټولې چاینکیانې موږ ته وساته ، د پیسو حساب دې پر ما دی . ټول اندېوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمیر به یات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .
مهردل ورپسې آدینه ته مخ ورواړاوه او په داسې حال کې چې د سماوار په دیوال راځوړندې دنبورې ته یې په لاس اشاره کوله وې ویل : آدینه جانه ته لا ورته ګورې ، درواپې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدینه په برېتو کې موسکی شو . له ځایه وخوځېد ، په صدفو او ځونډېو جړاو شوې ، ښکلې دنبوره یې راواخیسته ، په غوږویې ګوتې وروهلې ، سورېې کړه او بیا یې له مهــردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربیتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سویو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سینو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښایسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائید لپاره ټولو په لوړ آواز وویل : هو هو د پېغلو په باره کې یې ووایه ، ووایه ، وې وایه شیر بچیه !

آدینه د کوزصیاد د کلي د یو ځمکه وال بزګر زوی و . له ښکار، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره یې مینه وه او پخپل طبیعت کې یو مینه ناک زلمی و ، د کلي د یوې نجلۍ سره د مینې له کبله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپږم ټولګي په نيمايي کې پرېښود . مينه يې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ريبارۍ بل چا ته واده شوه . صياد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخيستلو هيله پياوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ ليکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدينه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه يې غږېدو او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم يې مخ مهردل ته ورواړاوه او وې ويل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مينه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مينې او بېلتون په باره کې غبرګې سندرې وبولم . هغه له پرانيستې کړکۍ څخه سترګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فرياد کې يې د بزګرانو او شپنو د مينې سندرې پيل کړې :

جـــانانه قلندرت شدم يادم کن
خاکستر کوچه هات شدم يادم کن
گر زنـــده بودم باز به سلامت ميآيم
گر مرده بودم دست به دعا يادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجيـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنک مرا بخود یار بگیر
سوغـــات مر از پس دیوار بگیر
گر شب که مراجای دیگرمیبردن
تا آمـــــدنم خودته بیدار بگیر

در شهر شمامه بینوا میـــــگردم
کچکول بدست مثل گدا میگردم
مردم میگویند چرا گدا میگردی
بیمار عشقم پشت دوا میـــگردم

سبزینه زنک من به کجایت بمرم
دم نو ککک چادر کشالت بمـــرم
دم نو ککک چادر کشالت کفنـــم
راستی ته بگو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې گلک په مخامخ واټ کې څرگند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي یې گوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره یې بس کړه . مهردل وارد واره پې غږ کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرگ دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په گاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاک شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اوریدو جوته کیږي.

ــ گلک ښيي ، څنگه ؟

ــ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتوني شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودرېده او وې ویل : ملا گل‌رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انډیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته یې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه یې په لوڅو پښو د ده هرکلي ته راټوپ کړل . غیږ یې ورته خلاصه کړه او ټینگ یې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخښه په ټول قطغن زمین کې یې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوې یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندان خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته یې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزیې څو څو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته راغی او مهردل ته یې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله‌من شوی دی او د هغه خپه کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپګان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل ګلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لري کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د ګلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیارۍ یې د ګلک زړه په ځان سپین کړ . هغه ګلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نږدېوالي له کبله پرما باندې بدګمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره ګرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د ورورۍ لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترګه ګورم زما ګیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنګه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستۍ او همدردۍ باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبرو کې پر مهردل باندې د ګلک بدګماني له مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل ګلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملګري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له ګریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

ګلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلترۍ څخه د زنګنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنـــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخانه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزت‌من او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دسترخان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوتوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وګنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ــ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایې . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزریې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنګو او تا رنګو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ــ راځه چې یو څه سپین سره وغږېږو . ملک د دغې ولسوالۍ ګرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړۍ ګرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوتوال او د محبس‌تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقيقت دې پوه کړم او د دې سرېښتوله ډنډ څخه دې راوباسم . خدای شته ځارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته يې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالرې کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مينځ کې غوټه ورپرېکړه وې ويل : ملک شاسوار څه اړتيا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پرېکوي چې هم يې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال يې راويوست په بريتو باندې يې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل يې څه ووايي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودريده او بې مقدمې يې په حاکمانه غاړه وويل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شويدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ ميدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچينه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وويل : کار په خبرو نه خلاصېږي ، کار په توره او ټوپک خلاصېږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تريو کړ او په شونډو کې يې لاحول ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاسايني لپاره وويل : ملا صاحب مه خپه کېږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت يې دی . او ورسره له ځايه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلې لوبه پيل کړې وه . نندارچيان جوپه جوپه د ميدان د شاو خوا محفوظو ځايونو ته راټولېدل . د سپرو هلې ځلې شېبه په شېبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي ليوان يو پر بل خولې لګولې ششنېدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د ميدان په لوړو ژوروکې لکه د درياب موږې او موجونه يو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت يې آزمويه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کليو او باڼو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دايره يې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سيمې ار بابان او سپين ږيري د سترو چنارانو تر سيورې لاندې د يوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . نندارچيانو دآسونو د يرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځايونه بدل کړل او دبرو پټيو لورته وروښويېدل . د ولسوال او سرکاري مامورانو لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځايه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د يو نږدې کـــوربام ته وخېږي‌اوله هم هغه ځايه دوزلوبې ننداره او څارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډيوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلويان کرار کرار يو له بل سره مخامخ کېدل . دا يو کال کېږي چې دښنو او ده سلا ، په ودونوکې د صياد د زلميانو تر مينځ د وزلوبې سيالي پيل شوې ده ، ليکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت تر مخ په رسمي وزلوبه کې د‌اسلم او ملک شاسوار دښمني خپله ښه ښيي .

ميـــدان د صياد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفنديار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو میړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنګا نو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه یې چندانې ښه نه دی ساتلی . دهقاني کارونه یې پې کول او د یابو کار به یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنګانو د غزني ګک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرګی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کېڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یوکال له لوبې څخه ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن وځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له انډیوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنګ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جګړې د ډګر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدا ن په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی الدین ته عـذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورځخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې ایښې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اوریدو مشکي ته پونده ورکړه او د ننداړچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړي گنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرگ شو او د اندراب د ځارنوال په غوږ کې یې څه وویل . ځارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنگه گردي سړي ته چې توره ببره ږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري ووایه چې خپل بزکش آس د ارزنگانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکي آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنېده ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنگتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوریې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اوریدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاسایني وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه‌یم ځکه مې آس نه درکاوه اوس چې ښارنوال صاحب پخپله ما ته وویل آس به درجار کړم . اسلم د صوفي محی‌الدین له دې خبرې سره سم هغه ته کورودانی وواېه او سم دلاسه یې مشکي د وزلوبې ښنډې ته وروځغلاوه . نظر ته یې له قورې ښخه د راوتلو اشاره ورکړه ، هغه له قورې ښخه راو ووت او په اسلم پسې د بزکشۍ له میدان ښخه راگوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډ ورکولو په ضمن کې وویل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سکندر د وزلوبې له قورې ښخه ځان په ښنگ وساتو او د میدا ن په ښنډ ه کې د حلال دایرې ته د ملکانو د چاپ اندازانو د نیږدې کېدو مخه ونیسو . او د ورغومي د ا یستلو شخړه قاسم ، روزي ، گلاب او نورو هلکانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به څه ورغومی د حلال دایرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به یې رسوو . لیکن دا خو یوه هیله ده . یوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، یو څه برلاسی او یو څه عقل غواړي . زما فکر دا دی چې ستا آس هم بدل کړو .

ــ نو کوم آس به راکوې ؟

اسلم موســکی شو ، سترگه‌یې ورته ورپوله او وې ویل : د صوفي محی‌الدین کرنگ به وځغلوې .ښنگه...!

.ــ رښتیا رښتیا ، دا له کومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته ورکړه ، کرنگ ځنې واخله او سمدلاسه له سکندر سره د حلال د دایرې لوری را تم کړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د میدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ایستلو اقدام وکړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشیي د بزکشا نو له مشر محمد مراد نه د انډیوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شېبه په شېبه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چاپېره سره چکۍ شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو څخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د متروکو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپیني وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو ګران و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنځه نه راګوښی کړ ، ننداره‌چیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زورور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سر ته او د قاسم آس دپولې ځوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډډه ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولګېدل او دوړې ترې پورته شوې . ننداره‌چیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند څخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو باندې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبۍ يې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ ميدان يې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونيو . پرمختګ ، ځغليدل او د بري دا يرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شويو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمويلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هيجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ويوست ټول نندارچيان به په ځای کې جګ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له باندينۍ دايرې څخه د قورې مينځ ته ورننوتل او خپل اساسي يرغل يې د ورغومي د ايستلو لپاره پيل کړ . تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورګډ شي په بوخو غوړو او په پرله پسې ميل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جګولو دايرې ته نيږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جګولو اشاره ورسوله .نظر د محی الدين کرنګ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه يې جګ کړ خو د متروکو باران به پې پيل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زين او ملا ور وختل او د ده منګولې به يې له ورغومي څخه جـــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې يو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو يوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دايرې وځغلاوه چې ښۍ خوايې اسلم او کيڼه خوايې اسفنديار ځغلېدل. د نظر د آس پښه د موږک په سوړه لاړه له آس سره يو ځای پړ مخې ګوزار شو . اسلم راوګرځېداو ورغومي يې اوچت کړ . اسفنديار د هغه کيڼه خوا ونيوله او ځان يې ورسره ترازو کړ. اسلم د آس مخه يو ښوينده ځوړ ته وګرځـــوله او اسفنديار يې په همدې ځوړ په ځـــان پسې راښکود. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکي يې کريغه کړه ، تر اسفندياره وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټکان ورکړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشکي پښو ته پرېووت . ورپسې په ځوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشکي ليکه يې تعقيب کړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لارېې د حلال دايرې ته ورسيخه کړه او د نندارچيانو په شور بگت کې هدف ته ورسېده . ټول خلك په ځايونو کې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو د وزلوبې د ميدان فضا ډکه کړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حکم مخ په اسلم آس وڅغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترگې په غنم رنگې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشکي آس چې د پيکي ښايسته ويښتانو ، د تندی سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څڼويې افسانوي پرتم ورکړې و ، د ده په زړه کې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راکوز شو ، سلام يې واچاوه او د گوپيچې په لستوڼي يې د مخ خولې پاکې کړې . د سر ويښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوگانو پورې نښتي وو . پر کيڼ غوږ او د ښي لاس په گوتو کې يې د وينو څاڅکي ځلېدل . دنگه ځواني ، خړه بخملي گوپيچه او تور برزو ، پې د پاسه ترکمني موزې او تر ملا سور گل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ کې يې ونيو او سره وربښمينه چپنه يې په ووږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سريې د مننې او احترام لپاره ورته ټيټ کړ او د کورودانۍ له ويلو وروسته راوگرځېد ، سپور شو او مشکي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په وارخطايي او بيړه ځان څارنوال ته ورساوه: دا قهرمان دې وپېژانده؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله . هغه دی وګوره ، په لاس يې عامو نندارچيانو ته د سلام اشاره وکړه ، په مهردل باندې خلک راټول شوي دي . ګرد سره مبارکي ورکوي . دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنګانو څخه راوستی دی . وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی ، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه . څارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارۍ په اوبو لاهو شوې ، اوس يې ولسوال هم وپېژاند ه !

څارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و ، د ګلک وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل : ګلکه! دا د دغو خبرو وخت نه دی . پرېږده چې خپل سيل وکړو .

ــ نه زورروره ! ودې ليد که نه ، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته . په ملک شاسوار کې خويې ټول زړه ويلې کړ . په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو . وروسته تردې اسلم پهلوان ته ملک شاسوار او ګلک نسوار هم نه دي ، موږ غريبګوټې خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينګ شي . پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي . څارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و ، په ډېر کراهت يې ملا ګلک ته مخ واړاوه ، منت يې ورته وکړ ، په ترخه غاړه يې ورته وويل: رنګ دې ورک کړه ، ګونګی شه !

د دوهم بري لپاره مبـارزه خورا خونړۍ شوه ، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ، د دوړو په تورتم کې چاپ اندازانو د يو بل سر ته قمچينې سيخې کړې . ناڅاپي د دوړو له مينځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي يې په تقوم کې ونيو او مخ په حلال دايرې وځغليده . چاپ اندازانو مخه ورته ونيوه ، هغه د منډې د دايرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سيخ شو . اسفنديار د هغه لکۍ ونيوه او کرار کرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې کړې : پهلوانه د سين لور ته ، د سين لور ته او بيايې مشکي ته تازينه ورکړه او د ترازو شويو آسونو ترمينځ ننووت . هر درې واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانگل ، اسلم د سخوندر کېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونيوه او په مشکي باندې يې هيبت وکړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښويو ډبرو د آزموينې کار سخت کړ . اسلم اسفند يار ته مخامخ ، لکه خوني پړانگ په ځيرو سترگو وکتل او له خولې يې ور ووتل : « ټينگ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بيا يې د اوبو او ډبرو په مينځ کې د آس د ځغلولو تلوسه وکړه . بخت ورسره ملگرى شو او د ملک شاسوار د زوى آس وښويده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشکي زۍ ته راوخوت . اسلم کوشش وکړ چې يوه لويه دايره پريکړي او ورغومي د حلال په دايره راوڅرخوي ليکن واټن ډېر اوږد و او د سپرو ډله له شاوخوا پې راتاو شوه . ورغومي يې له لاسه وشکېده او د اوبه شوې شوديارې په ختو کې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زيات دوام پيدا کړ ، نظر پهلوان څو څو واره دايرې ته ورغومى نږدې کړ ليکن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په کېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د ميدان حکم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغى او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بیا میداني شوه . نندارچیان د شاباسي په چیغو ناروکې ودرېدل او همدایې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرین مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو یرغلګر لښکر ورپسې ، هغه د دایرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي یې مخامخ د میدان داړخ د باغچې پر دیوال ورووست او پر دیوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانګو له مینځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې میدان ته ورتېر شواو پــه دې توګه یې لاره د حلال دایرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چیغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي یي لیږ نور ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر یې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدایه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دایره کې ولوېده . د نندارچیانو شور او هیجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرین آفرین ، نام خدا . د میدان حکم بیا د حلال دایرې ته ور وځغلیده . هغه د تحسین په جذبه کې د اسلم سراو سترګې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره یې ولسوال ته راووست .

ستړي مشکي سر یوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر یې سترګې غټې یوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . ګلک بیا په څارنوال پورې ونښت او مخاطب یې کړ : څارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدازده دا به څنګه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټینګ شي . پور خویې اوس لس چنده په ملک شا سوار باندې واوښت .

څارنوال چې د وزلوبې په خوند او خیال کې ډوب تللې و او ګلک یې د مزو دنیا خرابوله ، په غصه یې ګلک ته ځواب ورکړ: مېړانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خویې نشي ترې اخیستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ کومه مېرانه؟ آس د ملك يوسف د زوی ، کالي د آدينه او ډوډۍ د قاسم خان ، مېرانه خو په دغو شوي ده . څارنوال گلك ته بد بد وکتل، له ځايه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورينو په مينځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنا بونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مينه د صياد بزگرو زلميانو ته چې د تورې او مېړانې کسان وو ، ورو سپارله . له اسلم سره همدردي او ملگرتيا د مهردل په مغزو کې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شويدی او دا اوس هم ملك شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بيا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملگرتياو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کيدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورينو سره . نو ولې خپل وزر ماتي ورونه ورته وتړم او د هغوی وينې پې وڅښم ، دا طريقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بيا هر څه چې وي آخر مرگ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنيا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې يې نوې انديښنې پياوړې کړې وې . گام په گام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د مېړانې او وياړ نمونه وه ليکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جيبونه وهلي دي او د استاد حميد خبـــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزگرانو د لاس له پوليو او د مجبورانو د اوښکو له لړيو څخه ساز شوي دي . دا خو د مېړنيو کار نه‌دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت ماڼۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مړزگه وگوري پې ناست وي ليکن کجير مرداره نه خوري او په مړزگه نه کښني . پاس د نيلی آسمان په کوږم کې وزر رپوي او له هم هغه ځايه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستايلو وړ دي . قاسم خان د ستايلو وړ دې چې د لاس په تڼاکو روزي پيدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ويشي. سترگه يې له فلك او ملك څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غيرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بريالي وزلوبان د سټرو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خليفه ميراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له ميدان څخه د راماتو شويو پليو او سپرو نندارچيانو پرگنه چې اسلم پهلوان او مهردل يې په مينځ کې نيولي وو، را روان وو. نندارچيانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان يو بل ته ښوده او هغه‌يې د خپلې مينې په څرگندولو وياړه .

د اسلم د وزلوبې ملگري چې د وياړ او بري احساس مد هوشه کړي وو، د خندا او مسخرو په شور بگت کې د خليفه ميراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس گوتې يې په وزلوبه کې گرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلې مــوزې له پښو وباسي، ځان يې د سمـــاوات يوه تخت ته‌ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پر هغه وغځېده‌او په ملاستويې پر آدينه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په لاس د سماوات په دروازه را ننووت ، نارې کړې : آدينه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنيا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاينکيو د چرگۍ اړخ ته يې پلترۍ وهلې وه او د ايره شوي انگار په سکروټو کې يې ډکی خوځاوه ، د وزلوبا نو په گڼه گوڼه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې يې راښکودې د غوسې په غاړه او لوړ آواز وويل : خليفه ميراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا څکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاينکو په سمبالولو بوخت و، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره گروه راځي . کوم عملي به څکولي وي کنه !

د قاسم خان د گواښ ته ورته فرياد په وجه ، د وزلوبانود شوربگت ځپه راولوېده ، گرد سره د خليفه ميراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځيرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د ټوکو خبره نده ، با ښېزه يې تر غوږ مه تېروه . د تورې چرگې ملا بې دې هم موږ چرسيان ، لاروهونکې او قماربازان بولي او که داسې آسانه ښېلگه هم ور پيدا شي بيا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهيزگاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

ميراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندې شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه يې تړړۍ شوه او په وارخطايي يې هغه ته وويل : قاسم جانه د حکومت خلک ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورين دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه گرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کـاره وزگار شم د دې فقير بوټي په يوه گل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم‌خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسني چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شپېکۍ وړاندې ستاسې د کلي اسفندیار او دهغه ملګري راغلي وو ... !

قاسم‌خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتېدلې مېرزان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل ؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل‌خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړې دی او ټولې پیسې یې تر وخت پخوا پرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکېناست ، غوړیې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چي ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه‌ویل ؟ قاسم‌خان بې واره په خبروکې راترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه: ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم‌پهلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به يې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ايستلې ؟

ميراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفنديار دروند سړی دی ، سپکه ژبه نلري خو د زلميتوب په وجه کله کله او گل گل د سپاره چلم د لوگولو مينه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په ټيپي شويوگوتو باندې ريتاړې ترلې مخ ميراحمد استاد ته په جگ ژغ ووېل : اسفنديار اوس هغه چا ته ورته دی چې په لوی مجلس کې يې باد پرې شي او بيا يې د خپلې خطايي پټې کولو ته خوله نه سمبږي او هيچا ته پورته نشي کتلای . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزياتې کړې .

خليفه ميراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کليو او درو مېړنې زلميان يو د بل کمه وايي او د سيالۍ وطني دود سپک تلي. هغه بالکل ټکنی او پرېښانه شوی و ، په ځواب ويلو کې يې خپل خير نه لېده او د سيخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لوری اسفنديار د هغه د چرسو او چلم ملگری ؤ او د قمار په ميدان کې به دواړو په يوه زرکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملگري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي .

په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څوتنو زلميانو سره چې دوی دغرمې ست ورته کړی و ، راننوتل او د قاسم خان د يارانو د شوربگت پر جوش باندې سړې او به توی شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپــــره وه ورتېر شو او له خليفه ميراحمـــــد څخه يې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره دې څه تيار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاينکيانې تيارې دي . سيخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی دی . سره تازه مرچکي ، ثلاته ، ترخه چايونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقير بوټي ځوک شوقيان درکې وي ښه په مزه شيرګي چرس هم شته دي ! دا د چرسو په يادولو ميراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سايي په ګوګل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېرانې او تورې په وجه د خليفه ميراحمد په چاينکيو او کباب باندې زما مېلمانه ياستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پيدا کېږي يارانو ته وړيا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خليفه ميراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدينه به غبرګی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښايسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وويل : ته او اسلم پهلوان به له انډيوالانو سره په ډوډۍ کېنئ او زه به له خليفه ميراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خليفه ميراحمد وويل : سمه ده خو شرط يې دا دی چې د سواره چيلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د ميراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نيږدې ناستو ځوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په وجه پوه نشو وروځی يې پورته وغولاځولې او سترګې يې د استفهام په توګه غټې کړې . په دې کې غبرګې دنبورې په غږېدو شوې او د سپرو سترې پلې او ځپلي غږي يې د موسيقي په جادوګرو ځپوکې راونغښتلی :

د بنو په بازار کې ننني وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د انداراب د خلکو د نفرت په ځولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرګذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سینو څخه سینو ته نقل شو او دی يې د انداراب په غرنيو کليو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستوری وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترګو مشکي آس ، د آسونو مير شو . آس خوښوونکو او زلميو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دريځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرګی آس ، داسې آس چې په ليدويې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بيدارې څارونکې سترګې ، پراخه سينه او د غاړې لړی لړۍ ګاړګوتي وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکي ټوپونه ، پراخې سپوږمې او يرغليزه ځانګړتيا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت يا په آس دی يا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنګ په آس ښه کېږي او د آس رنګ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کليو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغليو ننداره‌چيانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته يووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې يې وکرله .

د ولسوالۍ بلهې خوروته کار سخت شوی و . مفتي جلال چې د انداراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځایېده، هغه ویل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی، هغه یې د کاوه آهنګر په څېر د خلکو غېږې ته ورواچاوه او لکه ابراهیم په اور کې یې وساته. اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي.

ګلک ډېر وارخطا و. سپینه ګردۍ لنګوټه، پې د پاسه د ګل سیب دسمال چې تر زنې لاندې یې غوټه کړی و. خړه خیرنه پیوندي جبلکه او زړې خړی شویې کلوشې یې اغوستې وې، د سرکاري مامورینو په کورونو ننووت او راووت. په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه. د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو. ګلک له هر چا څخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل. ټوله دنیا ورته اسلم اسلم کېدله. شونډویې پترې نیولې وو. سر یې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداري تبجن او کمزوری حالت ورپیدا کړی و. هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان، بنو، ده سلا او کشناباد سپین ږیري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بیا به څه پېښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بیا خو زما هم لکه لړم کټه په شا ده. دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وویشلې ؟ زه به د دې روپیو څه ځواب کوم. ما چې د اسلم د بندي کولو ذمه وهلې وه، هغه خو برباد شوه. ولسوال، قوماندان او د جزا مامورین په ما څه بند څه خلاص، سند خو تر مینځ نشته، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه یې ما ته راپاتې شوه. ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هیچېرې یې تسلی نه کېده. هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې یې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اورېدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه یوه خبره تکراروله ، آفرین ، آفرین اسلمه !

ملا گلک ماښام مهال په نامېندۍ او تبه کې د پولیسو د قوماندانۍ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نیمایې ورتخته کړې ؤ او د ماښام جمې ته یې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وویل : سپرین تابلیت لرې ؟

ــ نه ، ملا صاحب .

ــ سیبازول شته ؟

ــ نشته ...

ــ سپېرکۍ او بادیان ؟

ــ نه ، دا یو نشته او هیڅ وړ دوا نلرم !

ــ ولې تا خو به دواگانې خرڅولې .

ــ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی یو !

ــ عجیبه ده . د ښځو لپاره ، سرخي ، سپېده ، سیخکي او نور منهیات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سیبازول او سپرین منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلېوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بېړه وتړلې او نېږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبیرونه یې اورېدل کېده‌ور منډه کړه...

ملک شاسوار د نن ورځې تر وزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې.د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پیداکولو او هڅولو کې یې هیڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته يې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرايونو کې دپالنې او شپې تېرونې ځايونه سرشته کړي وو او په دې هدف يې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کليو په ودونو او خوښيو کې يې ديوه وتلي وزلوب په توګه نوم ايستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړ وي .ملک بيا ترهر چا زيات پخپل زوی اسغنديار پورې چې دځوانيو او سياليو مېړه او پيا وړی وزلوب باله کېده خپله هيله تړلې وه . خو وزلوبې بله نتيجه راوړه او ملک يې نا هيله اوپه ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ مابنام دټوکوټکالو، خندي او مسخرو په جوش کې صياد ته راورسېدل. دکلي جومات ته نيږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وويل: لمونځ به ستاسي په جومات کې وکړو بيا به مخامخ زموږ کلي ته ور وځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وويل: ولې ستا کلي ته ، دا زموږ څه کلی نه دی؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپروپام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پيل شوې : څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وايي؟قاسم خان وويل: جلبونه ونيسئ چې ټول په خبره سره پوه شو بيا به يو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نيږدې شو او لومړنۍ خبره يې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وويل:

ـ مهردله ! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو ؟

ـ ضرورت يې دا دی چې دننني بري شکرانه په ما اوښتې ده !

ـ په موږ او تا کې څه توپير دی ؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه يو دي خو زموږ کلی يوه ځانګړنه لري هغه دا چې زموږ غليمان همدلته اوسېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې کرۍ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي !

مهردل اسلم ته مخ ورواړاوه: او ته په دې کې څه وایې ؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدینه سندرو ته کېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډیوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړي او دی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په قزل آس سپور په دوړوکې د شولگرو او جوارگرو مځکو له منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته رارووان و . هغه یوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . گلک د ملک شاسوار په مخ کې د منډو رامنډو او د کابل او بغلان په دولتی ماموراتو کې دبډو له لارې د بلد ېدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسېدلی و . هغه د شاسوار د پیسو او رشوتونو د ویشلو په وجه په هغوی کې لار پیدا کړې وه . له کابل او بغلان څخه یې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت لیکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منگولې به د ملک شاسوار له گریوان څخه را وکاږي ، خو گلک ته په دې لوبه کې یو بل شیطاني فکر هم ورپیدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښایي چې په نیمه بیه یې وپلوري . نو آیا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په یو وړ له وړو زما خپل مال او ملک شي . له دې تصور سره د گلک د ټولو تدبیرونو سلسله وخوځېده . ده له ځان سره وپتېیله چې باغچه او ژرنده باید خپله کړي بیا داسې وخت او امکان چېرې پیدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د گلک پر مغزو څرخېد له او نفوذ یې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه یې د ژرندې له پل سره په چورلېدو شول . په غوږو کې یې د ژرندې د گړزېدو غور کی انگازې کولې او سریې د ژرندې دمالکیت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی ببواکه لړزېده . خدایه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملک شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتې جایداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بیه او پـــــه... ارزان قیمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زياتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډيوالانو سره خو تر پايه سيالي او اودشمني نشي پاللای...خامخا به جايداد بيا په تيره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي يې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې يوه وجداني پوښتنه ورپيدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي ؟ هغه له ځان سره وويل : زه خو د ملک شاسوار په کمه نه يم، د جايداد پلورل خو د هغه په گټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي . ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای . هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جايداد خرڅ کړي او يوه امن ځای ته کډه وکړي . په دې کې د تورې چرگې ملا فکر يوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وويل: آيا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جايداد زما لاس ته راشي آيا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي ؟آيا دوی به دغه زما بد وضعيتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جايداد پريوزم او د صياد د خلکو تر مينځ د عزت ژوند وکړم ؟ زه څنگه د دې ټولو گرم مزاجه ځوانانو له غوسې او گواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي يې په سترگو کې د هيلو څپه وخوځېده او ورويې له ځان سره وويل : کيدی شي چې دا خنډونه له مخې لري شي . مثلاً دې ته اړتيانشته چې زه آدينه، قـــــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به ا سلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ گانې به یې وخورم او کرار کرار به د ملک شا سوا ر په مقابله کې د ده لوری ونیسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله گلثوم لور به ور کړم ... گلک په خپلو شیطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوک وواهه . گلک ټکان وخوړ او لنگوټه یې ړنگه شوه او د فکر سلسله یې بل وا ټ ته ننوته ... رښتیا که ملک شاسوار د اندراب د خیر خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونیوه بیا به څه وشي ...؟ نه نه، هیڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملک شاسوار سره نه ښایي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وگالي. ملکان او خانان تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکانو طریقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بیا زه خو لا ژوندی یم ، هیڅکله به دا روغه سر ونه نیسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

گلک لا د ملک شا سوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازار ننووت . د بازگل د سماوار له مخې تېر شو او هلته یې سترگې په څارنوال او د امنیت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه یې تکیه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاگرد ته یې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله یې د ادب د رعایت د افادې په توگه مخ په څارنوال منډه ورواخیسته ، خو څارنوال له ځایه راولاړ نه شو او په ناسته یې لاسونه ورروغځول او له روغبړ سره سم یې گلک ته وویل : پرون د مکلفیت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه یې د عســـکرۍ خدمت د نه تېرولـــو په دلیل تحقیقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ــ نتیجه څه شوه ؟

ــ نتیجه د تا په ګټه نه ده .

ــ ولې ؟

ــ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دلیلونه وړاندې کړل . هغه ویل چې زه بې کسه سړی یم . غوښتنه یې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتیب اجازه ورکړی شي .

ــ د مکلفیت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ــ د مکلفیت سرکاتب تندی ورته تریو کړ او د هغه تقاضا یې رد کړه ، لیکن قانوني او معقول دلیلونه یې نه درلودل . خو بیا یې هم یوه دوسیه ورته واچوله او د سرکاري تلکی لومړی بنسټ یې کېښود . حقیقت دا دي چې اسلم په دې باره کې کوم تقصیر نلري او سر بېره پر دې هغه یو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي ، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې راروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکان یې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مین کړیدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته راځي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ یې کوي .

ــ خیر نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ــ دا پر ځای دي ، نه ضایع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورین او د شاوخوا سپین ږیري یې ډوډۍ ته رابلـــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستیـــا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وویل چې باید خامخا د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ روغه وشي او د اسلم عریضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره ږیره او کور په شویو بریتونو راچاپیر شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې یې په څارنوال کې خشې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله یې خلاصه کړه او څارنوال ته یې وویل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او اسلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززینو سره سیالان شول . همداسې څارنوال صاحب !

د څارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې یې ورپېدې ، غوښتل یې ګلک ورټې او تریخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سرې چینې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سینه یې سړه کړه . یوه شېبه غلی شو ، په خپل هیجان یې غلبه وکړه او بیا یې په نیولی آواز وویل : ګلکه دا خو په ملک شاسوار باندې د حکومت مهرباني ده چې دی یې له اسلم سره برابر تللی دی کنه حقیقت خو دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نیکنی کور یې تباه کړی او د هغه کرونده یې غصب کړې ده . هغه ته یې په ټیټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه یې ایستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . باید شاسوار مو توقیف کړی او زولانه کړی وای . لیکن موږ د هغه عزت وساته . هیله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه یوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې یې څارنوال ته وویل : کورمو ودان ، زوی مو لوی ، خو دومـــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستاسې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه وووت او نن سبا به ژرندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالیږي .

په دې وخت کې ګلګ د جزا سرکاتب ته مخ ورواړاوه وې ویل : څنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، مور خو تر اوسه پورې د ملك شا سوار کومه ځواني نه ده لیدلې .

څارنوال د ګلګ په وروستیو خبرو وپرسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملك شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتپلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زمور ګناه ده چې پورته مو کښنولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالا نشین شوې ...

ــ خدای دې وه څارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د پښنو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تا سې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تا سې ناشکري وکړم خدای به را نه بېزار شي .

ګلګ له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راځړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله پسې پوړېدلې او د څارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګـــوره په ما رحـــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ــ گلکه موږ د بدو خلک نه یو ، موږ حرامې پیسې او حرام مال نه خورو ، موږ کله پسې درغلي یو چې را شئ زموږ جیبونه راډک کړئ . دا خو ته یې چې د حکومت په مامورینو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاریو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلک له غاړې نه ړنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه یې وویشته او بیا یې خپله چکن خولۍ له سره راواخیسته ، په غبرگو لاسونو یې ځارنوال ته ونیوله او په ژړغونې آوازیې عذر او زاریو ته زور ورکړ : ځارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نیت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونیسم . ناغه به درکړم ،که به زما نیت تاسې ته خراب وي له ایمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاک رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ــ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پېژنم ، تر پرون پورې دې دصیاد د خلکو خره پوول او د تورې چرگې په وینو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وینو ملا گل‌رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زینه کېښوده . ملک شاسوار دې په بدیو اخته کړ ، کډه دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خیرن او کرغېړن لاسونه زموږ په سپینو جامو پاکوې ، دې ته دې ځوک نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې درورسېږي . وایي د مېږتون چې ورکه را شي وزر با سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ښنګه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ــ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدان لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدئ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په باتورو او مېړنیو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاواک د رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونویې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېګناه او مظلوم انسان خو نه وژني او ښاغلیو ځوانانو ته خو تلک نه ږدي .

له ګلک سره د ښارنوال د شور په وجه د بنو د بازار ټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیا یې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیګرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیې د ګلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په څپو کې یو پر بل پسې ړوبول، خدا زده بهې اخیستونکی ښارنوال چا او ښنګه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کېڼ لورې راننووت او په ځغاستويې ځان د میدان په څنډه کې د یوې ځانګړې ولې سیورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه یې سمنګانی قاقمه په ګل سیب دسمال تړلې وه له راښکته کېدو سره سم یې د آس تنګونه وسپړل ، زین یې دوباره سنبال کړ او تنګونه یې له سره وتړل . مشکي لکه وړی لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوړونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښه یې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سینه او ساغريو لاس راښکوده او هغه یې د وزلوبانو په خاصه طريقه نازاوه ، نندارچيانو اسلم وليد او دلاس په اشارویې یو بل ته وروښود. یو وار ټولو نندارچيانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم‌دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په‌اندراب کې وتليو بزکشانو ته‌دواقعي قهرمانانو په ستر‌ګه‌ګوري . ښه چاپ اندا ز د کلي، کوراو د ټولې سيمې وياړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصايلو په لحاظ د عالي معيارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت‌او ښکلا ، نارينتوب او په ملګرتيا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو اتلانو سره ، د کليو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومي مينه کوي . هغوی لمانځي او همدردي ورسره ښکاروي . وزلوبه يعنې مېړانه ، جسارت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شويو چاپ اندازانو سره مينه او واده کول د ژوند ستر ارمان دی .

معــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د نندارچیانو په مینځ کې په یوه لوړه پوله باندې ځای نیولې ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاریخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وویل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطیرو غوندې د خلکو په تخیل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پیدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښایې چې دا لوبه د تاریخ په ډېرو لري کلونو کې د جنگي تمرین په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامینځ ته شوي وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وایي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرځان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا یو ستر یا کچنۍ قهرمان زېږوي . خلك دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستایي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان د پاتی کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوک یوه میاشت ، څوک یو کال ، څوک ډېر کلونه او یو نیم د تل لپاره د خلکو په ستایونکې وجدان کې پاتی کېږي . د کوز صیاد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نیکمرغۍ نښه ده . هغه څوک چې پر سرکشو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همدا سې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهیلې سیمه کې پیل شوه، ځینو سپرو لومړنۍ ځغاستې پیل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابیانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامینځ ته شوې وه. په بزکشانوکې یود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچینې د ګوزارونو تېری او تکل پېل شوی و . د آسونو د منډو دربی او د قمچینو خرپهار ، د وزلوبانو چیغو او زور آزموینې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . بری تل د پیاوړو دی ، داسې پیاوړي چې زړه یې په مبارزه کې نه ریږدي او ژوندیې دمینې ، مېړانې او هوډ په لمر تود شوی وي . اسلم لا د مشکي له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوی چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوځغلېده .اسلم د رکاب له ټینګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکایې هغه ته وویل : میدان ښنګه دی ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ــ میدان ښه نه دی ، د وزلوبې پر ځای وهل ټکول پېل شویدي .

ــ برې د چا په لوري دی ؟

ــ لوری نه لګېږي ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

ــ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ــ یوه شېبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ــ اسفندیار چېرې دی ؟

ــ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوی دی . لیکن د قورې په ښنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښایي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ــ د چا آس ځغلوي ؟

ــ څښتن یې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې یې تورې دي . ما په پخـــوانیو وزلوبو کې چېرې نه و لیـــدلی ، ښایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او یا نهرین څخه راوستی وي خو عجیبه دا ده چې دی په هره لوبه کې یو نوی سمند پیدا کوي .

اسلم د زین او تنگونو د سنبالولو کار گړندی کړ ، د مسکا روانه څپه یې د سترگو په څېرمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترگې یې په څارونکې توگه جبارته ورواړولې او ویې پوښته : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان یې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له انډیوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره ربښتیا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ یې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه لیک یې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترگو سوروالی پیدا شو، څېرمې یې وریږدې اوپه څېره کې یې دهیجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفاریاب په سفر کې ور پیدا شوې وه او دنا پېږندل شویو روحي علتونو په وجه به له یوه وخته تر بله وخته ورپیدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبیعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحیه به یې پیدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه اوتېرېدونکی و خو لکه دثور دمیا شتې با ران او برېښنا د ده ا را ده به یې غوسې او داحساساتو غبرگون ته سپارله . گوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پیدا شو. ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زین په کوبۍ یې لاسونه ټینگ کړل او په یوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت یې په لوړ آواز هغه ته وویل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه یم . مشکي ته یې پونده ورکړه ، او شگــــلنه څمکه یې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چېغې کړې : اې خلکوتاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او بباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپربووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکي په سر او پښو اچولو ، په میل میل د رېډو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړئ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپوریې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کېڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لوري له هغه سره ځان غبرگ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جګ کړ خو د وزلوبې له چکۍ د وتلو لارې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتي راروان وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندي‌له گرځالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو د یو لښتي اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په‌دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شېبه وروسته د صوفی محی‌الدین کـــرنګ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفی محی الدین آس د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دې قاسم وځغلوي . دپشیانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملگرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وویل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سیمې خلک دي او داندراب د ویش په اعتبار دوی ټول د کوزنیو په مقابل کې سره یو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملگري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي لیکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ـ د تا خبره خو سمه ده لیکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړیدي . بیا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغیزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ـ خدازده ، خدازده .

ـ نه نه خامخا !

ـ ننۍ وزلوبه زموږ د انډیوالانو لپاره یوه مهمه آزموینه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان یو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که یې موږ دلته مات کړو بیا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرگې ملا تېره ورځ د صوفی محی الدین زوی ته د بنو په بازار کې ویلي وو چې اسلم څه لري یو قاسم او څو تنه نور لنډه غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفندیار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته دتورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرګې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ـ څنګه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ـ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپګان لرې کړي دی او نن په ګډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په نننۍ وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ـ څنګه به یې ماته کړو ؟

ـ جنګ جګړه ، وهل ټکول به پیل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرګه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترګوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، دا فسوس په توګه یې سر کښېنو او ښۍ خوا ته وخوځاوه او وې ویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښو لاندې کړو . موږ یوازې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ـ نو ګواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ـ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده چې چا ته د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وځغاست او چې رانېږدې شو آس يې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز يې وويل : اسلمه څه ته گورې ؟ لوبه سخته شويده ، انډيوالان تا ته سترگې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښنه واړوله او هغه يې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه يې پورته کړل : خدايه زه ستا په تکيه ځغلم ، زما منگولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې برې ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وځغلېده او د خلکو پاملرنه يې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د گلک دځوررولو په هدف په هغه غږ و کړ :گلکه ورته گوره ، ورته گوره د دميدان خوند او رنگ يې څرنگه بدل کړ . څنگه د آسونو چکۍ شلوې او لکه پړانگ د ورغومي پلو ته وردانگي ، مشکي ته گوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سينې لاندې ماتوي او پر مخ ښويېږي .

گلک چې نفرت او حسادت يې په سترگو کې ځيې وهلې د خپل لنگوټې شمله چې لمر ته يې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته يې وويل : دا تاسې ياستئ چې له موږ.ک څخه زمرى جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سيالي!

ــ گلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سې په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم مير او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــدارچيانو شـــوربگت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه‌يې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچيانو په مينځ کې ودرېده ، بېواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو ځخه راځوړند شوی سيلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په يوه استقامت د نندارچيانو ليکو ته نيږدې شول او په داسې حال کې چې د نندارچيانو کتار په شا مات شو ، اسلم په يو چټک او لنډ څرخ کې مشکي د ځوړ په لوري راوګرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ويوست او نندارچيانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرين ، آفرين بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالګه يې... ته زموږ بخت يې ... ته زموږ ستوری يې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندراب په ګټه بدلېدله . د بنو ، صياد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېدل ، هغوی د بري او وياړ احساس کاوه . هېچا بې هيجانه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځيږ و او جنګي خلکو باندې په داسې يوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پيدا کولای شي . اسلم په همدې ميدان کې د نرمو او مهربانه بزګرانو او د عاشق پيشه او هنر خوښوونکو خلکو د اميد او وياړ سپور دی . ټولو خپلې هيلې په ده پورې تړلې دي . دنګې غاړې ، پراخې سينې ، مضبوطو متو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو ځخه ممتاز کړی ، اوږدو مصيبتونو او د سفر خواريو د بري او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هيله کوي چې د ده په ځېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملکان او هغه بدسولی خارنوال هم د دې آرمان کوي چې د اسلم غوندې د خلکو د تحسین او آفرین وړ وای .

لمر په غرغړه و چې اسلم په خولو کې لوند خیشت له قورې څخه پخواني دمه ځای ته راوګرځاست ، مشکي چې له خولې څخه یې سپین ځګونه بادېدل په جګ سر او وتلې سینه خپل سپور د ګڼوولیو سیوري ته راورساوه . اسلم د زین کوبۍ ونیوله . ښي پښه یې کېڼ لورته تر زین راواړوله او بیایې د آس له شا څخه په غبرګو پښو ځمکې ته راودانګل. نندارچیانو له شاوخوا ورته رامنډې کړې او آس یې ځینې ونیو . اسلم سمدلاسه د مشکي تنګونه سست کړل او یوه زلمکي ته یې وسپاره چې په دې نیږدې شاوخوا کې یې وګرزوي او دمه ورکړي ، پخپله د ګوتو او منګولو د ګرژالو او زخمونو په تړلو او پټۍ کولو بوخت شو . په دې کې جبار د نندارچیانو له لوري راغې سلام یې واچوه . اسلم د سلام ځواب ورکړ او هغه ته یې وویل : جباره ته لاړ شه وګوره چې د دې نیږدې کلي کوڅې، د کلي بل لور ته وتلې دي که نه ؟دکوڅو شاوخوا کسان پوه کړه چې په کوڅو کې بې ځایه ونه ګرزي ، ځکه کېدی شي چې چاپ اندا زان په همدې کوڅو ور وځغلي او د کوڅو لاروي د ا سانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي ګوتو او منګولو سره بوخت و چې قاسم په کنځلو کنځلو کې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورین تندی پوښتنه وکړه : شیر بچیه بیا چا ته کفري او عاصي یې ؟

ــ د پشیي درې کشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ــ پهلوان محمد مراد ښیي ؟

ــ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملگرى شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې يې قاسم ته وويل : دا خو ستا په گټه ده . . . له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له يوې لنډې شيبې وروسته يې سر راپورته کړ او په سړه سينه يې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارينه او په لوظ ولاړ سړى دى . ليکن دى د درې له وزلوبانو سره قومي اړيکي لري ، مړى ژوندى يې له هغو سره شريک دى . نشي کولى چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . يوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد درېده به زمونږ د انډيوالانو او هغوى تر مينځ د جنگ جگړې د احتمال مخه ونيسي . محمد مراد د درې د خانانو او زمونږ دملک گوتې په ناجايزو مقصدونو پوه دى او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زمونږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډيوالان پوه کړه چې د کنځلو او پيغورونو پر ځاى زور په متو او ځغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جگوو ، نور انډيوالان دې زمونږ شاوخوا ونيسي او د دغه نيږدې کلي پر لور دې زمونږ د ځغاستې او يرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ايستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آيا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلى دى . فقط په همدې لاره وزو او ورغومى صياد ته باسو . اوس ميدان زمونږ د آسونو تر پښو لاندې دى . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولاى شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي یرغل ته چمتو کیږي او موږ باید دوی غافلګیره کړو .

ــ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدین ، آدینه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچینې به چلوی ، حریفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ــ دغه انډیوالان میدان ته ننه باسه ، په مطلب یې سم پوه کړه، زموږ یرغل دخدای په هیله پیل کېدونکی دی .

قاسم د میدان پلوته وځغلېده . اسلم د مشکي خواته راغی او د هغه تانګونه یې سر دوباره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله همیشنۍ دعا یې وکړه او ورپسې د دوړې پر لیکه میدان ته ننووت او لکه همیشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچینو خرپهار ، دنندارچیانو چیغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې ګرداب ، میدان ته نوی خونړۍ بڼه اوجنګي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې څرخېدونکې دایره کې په غبرګو غبرګو جګېده او په یوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنیږدې کېده . اسلم پر آس باندې هیبت کاوه او د حریفانو زیاتېدونکې فشار د هغه پرمختګ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحریفانو تر مینځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنګي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې یو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسیږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دایرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد میــــدان پلو د آسونو کــــــوڅه ورکړه . اسلم ورغــومي ولید چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په‌مخه شواو د نظر پهلوان په خرپيلي سر باندې د درې د سپرو د قمچينو باران جوړ شو . چيغې يې کړې : نظره آفرين ټينګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه ليونی اوښ کيڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي بېړۍ په سينه يې يرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په درياب کې يې پرمخ لامبو وهله .

نندارچيانو ته د دوړو او خاورو له مينځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پخپلو ځايونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شويو وزلوبانو يو بل ته ټکانونه ورکول، چيغې يې وهلې او بې مفهومه الفاظ يې له خولې راايستل . سمندر ورغومي په تقم کې نيولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د نندارچيانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې‌ ښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږي ليوان تر سخوابښتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د نندارچيانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هيجان او شور بګت کې سمندر او نظر پهلوان پر نندارچيانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلک شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شويو حريفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کيڼ او ښي لورې راوڅرخېد ل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کيڼ لوري په ځوړه راوګرځوه .

نظر پهلوان په زين کې راکوز شو او د وجود په موازنه يې د آس مخ راوګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفی محی‌الدين کرنګ شېبه په شېبه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګـامونه‌يې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راځیدوکې یې د سمندر آس پر ځان راوڅرخاوه او خپل مسیر ته یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وڅانده په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنګنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښوییده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته هوسا سپاره ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملک شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ، اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیک او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل ګواکې برې ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانګونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا ګرد سره د وزلوبې ملګري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په ګرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړي مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوګرځول شو لیکن هیچا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې د لرې آزادو کلیو لور ته چې د ګټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توګه یې د صوفی محی‌الدین کرنګ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په رښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته يې په لاس ورکړ .

نندارچیان د ننني خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدا ن کې د بر لاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونودپایلې لیدو ته لېواله دي . وزلوبې اوسیمه ایز سپورتونه څومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېوالتیا پیدا کوي. گوره څوک به دې بختور بري ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . ننني لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرما نا ن دخلکو قبول ته رسېږي .خلک که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویا ن دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . گوره څوک به نن دې بختور بري ته ورسېږي .

.ملک شاسوار په یوه یرغه کرنگ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې يې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تږي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښاک د اوبو پټکونه او منې ویشلې . هغوی يې هڅول او ستومانه آسونه به يې وربدلول .

د ننداrچیانو بر سر ، په یو لوړ ځای باندې خارنوال له مهردل سره نا ست و . مهردل په گلک باندې ملنډې وهلې او خارنوال ورته خندل . د ننداrچیانو زړونه بوگنېدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته يې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترگې غړولې او باور يې درلود چې په دغو کسانو کې به کــوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدا ن څخه آزاد کړي او بري ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسېږي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د انداراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهېر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خوني شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه را وځغاست او د میدان په څنډه کې نندارچیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک ته قمچینو لاندې ونیو . د نندارڅو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د څارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره څارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه راپیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شېبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې څارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستې و ، آس د ورغـــومي سر ته راورســــاوه او د آسونو په غوبل کې لـــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوټه شو او په يوه حرکت يې هغه تر تقم لاندې ټينګ کړ، مشکي ته يې بېدريغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دايرې څخه د وتلو لپاره يې په وړاندې ودانګل . انډيوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچيانو تور مشکي چې په تندي يې سپين ستوری ځلېده وليده چې په ډېره چټکتيا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هيجاني شويو نندارچيانو يو ځای او يوه خوله چيغې کړې : آفرين ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور ليوه لکه برېښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لوري په استقامت يې منډه تيزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وڅرخېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صياد لويې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونيوه ، اسلم په سرعت کېڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د ميدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفنديار غوبر په غوبر راورسيدل . سمدلاسه د اسفنديار او بازمحمد آسونه سره ټکړ شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د ميدان څنډې ته نيږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه ديوال باندې چې د وزلوبې د ميدان او کروندګرو ځمکو تر مينځ حايل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له ديوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوړده کړه او د اغزيو د ديوال، له شا نه راوڅرخېده . خو سمندر اسلم تعقيب کړ او بې ځنډه د اغزيو له شنه ديوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له ديوال څخه هغه خوا په يوه لنډه فاصله کې ، يوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنـــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې څخه ببر ته د لښتي مینځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي د کلي لارې ته سیخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېد له . مشکي په بېړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له یوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي یو ببر سرى کوچنۍ ماښوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په لیدو د اسلم ویښتان ځیږه شول او د وجود ټول رګونه یې وبرېښېد ل . خدای یې یاد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنی یې د سترګو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په ګاونډ کې یو ټيټ بام چې د رشقې پولۍ پې انبار شوې وې راڅرګند شو . اسلم بې له ځنده ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پولیو منځ ته ورګوزار کړ . او ورپسې د تنګې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته ووت . هغه صیاد ته د رسېدو کرښه سیې کړه او د برې په لومړې احساس کې یې ولیدل چې هلته لرې د ختیځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپینو وریځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کلیو چمبرونه او برجونه داوړې د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټیو او پولو څخه تود تاو راجګېده او د ده ستومانه او ځپل شوی اندامونه یې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سیلاو په پولو او پټیو ور اوښت . ورپسې د صوفی محی الدین کرنګ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه لیکه تعقیبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غېږ پرانستې وه او صیاد د ویاړ او برى پر لور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړیو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب یو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او یوې شویو ځمکو باندې د بنو ، د لویې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتیو څخه اوښت . شا ته یې له کېڼ لورې نظر پهلوان د صوفي محی الدین د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقیباوه او ور پسې دصیاد نورو زلمیوزلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پیاوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غیر خلاصه کړې وه . پولو او پټیو پرله پسې د آسونو تر پښو لاندې منډې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شویو کروندو په پراخ تېر باندې د مشکي او کرنګ د منډې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له میدا ن څخه د منځوي صیاد دباغونو او چنارونو سیورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملک یوسف د باغ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صیاد دزلمیو سپرو ډله را ورسېده او په باغ کې دننه دخوښیو شور او دوزلوبانو ګڼه ګونه پیل شوه .په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او دښځو له یوې ډلې څخه یوه پېغله چې مخ او مټې یې په وربښمین ټیکري کې نغښتي وو، په اوچتو ګامونو مشکي ته را نیږدې شوه ، دهغه دتندي سپین ستوری یې چپ کړ او دهغه په پیکي کې یې یو وربښمین دسما ل پې دپاسه یوه کونډه شوې طلایي سکه چې دښځینه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنیو کې دود وه وتومبله. په دې مهال یې ټیکری له سر څخه په ولیو را وښویېده او پخپل ښایست یې دټولو زړونه ولړزول.وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټیکری په سر او وېښتا نو را وغوړاوه ،دپړونې پیڅه یې خولې ته ونیوه په داسې حال کې چې پر مېـــږوې تړلې ذاتي سخونـــدر ته یې اشاره کوله په اسلم کې یې ستـر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښې کړې ، هغه ته یې وویل:زما مور وایي دغه سخوند ردمشکي پښو ته حلال کړئ او دمشکي سوی یې په وینو ورنګوئ . دایې وویل ، بېرته یې د کور په لور منډه واخیسته او په دروازه کې دننځو په ډله ور ننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصیاد وزلو بانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا برې په ویاړ دملک یوسف په باغ کې،دسین پر غاړه دګورو ونو او څېرو تر سیورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د ګیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بګت او خنداوو د باغ په چاپېريال کې انګازې کولې .

مهردل او دهغه ورونو مېلمنو ته چلمان نيول او چاينکې يې ورباندې وېشـــــــــلې تر روښـــانه څراغونو لاندې چې د ونو په جګو څانګو کې راځوړند شوی وو د چنارونو او غوزانو سيورو د کلا په ديوالونو او د باغ په رغولي باندې رنګارنګ او زړه وورونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته يې جادوګره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهيل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه يوبل ته ششنېدل ، په غبرګو غبرګو به يې يوبل ته ګوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به يې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنګولې او له سيورو څخه راپيدا سويو تصويرونو کې يې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سين سرود د مهردل مېلمستيا ته خاص برم او درنښت ورکړي و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وريادولې او په مزو کې اوړېده رااوړېده . مشکې د ده شمله نيغه کړې وه او په اندراب کې يې ده ته ستر شهرت ګټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې ساری يې په اندراب کې نشته . ښايې يو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وويل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وينو ورنګولې . ګاځرې او هګۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زياته دا چې د اسلم غوندې وتلې او بې سارې سپور مې ورته پيدا کړيدې . ته خو ګــــوره څنـــګه د اغزنو ګلابو پر ديوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره‌ور لښتي څخه‌يې ودانګل‌اوپه کوڅه کې دننه‌يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو څخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک الله اسلمه ، آفرين‌مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې څنډې ته لاس ورواچاوه او وې څانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفى محى‌الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دې ايستلى ، په ميدان کې خو ځغليدلى دى . د وزلوبانو پام خويې ځان ته وراړولى دى .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوى سارى و ، په بالښت باندې له يوې ډډې څخه راپه بله شو ، نسوار يې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفى محى‌الدين کرنګ يو ډېر ښه بهڼ دى . هغه ډېر ځوان دى نور هم ډ کېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به‌د مشکي ځاى ونيسي .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظرپهلوان خبريې پام ځانته وروا ړاوه او د هغه پر لورى راولاړ شو ، وې‌ويل : د صوفى محى‌الدين کرنګ خو بې جوړې دى . خو که صوفى خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشرى زوى هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له‌دې آس سره مناسب دي چې يو چــاپ‌انداز ورته ونيسي او ويې‌روزي. په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورگډ شو ، وې ویل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دور کې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د گلابو پر دیوال واوښت ، د صوفی کرنگ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نیږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتیا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلواریې وویل : هو هو ، کرنگ دا عیب لري . هغه باید په خندونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . یوبل عیب هم لري چې په کيڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راگرځیدو دایره لویوي .

په دې کې جمعه خان معلم وویل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفندیار یو خیالیگر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې یې تورې ، ونه یې لوړه ، سر یې ښایسته او سینه یې پراخه ... زه خویې ان په لیدو نه مړیدم ، په دې ځای آدینه جمعه خان معلم ته په خبرو کې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ یابو یا کومه بیتله اسپه یې پیدا کړې وای او د یو نندارچي په مقام کې د میدان شاوخوا گرځیدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدینه ته مخ راواړاوه وې ویل :سمند ښه آس دې او اسفندیار هم واقعي پهلوان دی . لیکن زما په خیال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کېږي داسې الوزي چې ته به وایې ځمکه یې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په گونګو شو ، په شوخی یې هغه په بلهوډو کې وڅوخاوه او وې ویل : شیطانه ولې درواغ وایې ، مګر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هېڅکله ، بې له ښکلې څېرې څخه بل هېڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډېر څه اوریدلي دي . هغوی وایي تېزه منډه لري او له خنډ څخه په الوتو کې ډېر مېړني دی .

ــ ما خویې دغه صفتونه و نه لیدل خو دا عیب یې را څرګند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بد لوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاینده چې نوې د صیاد د بزکشانو په ډله راګډ شوي او په مېلمستیا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضایت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابنتي او اوږده برېتونه له خوشالتیا څخه شېبه په شېبه د غوږونو پر لور څکېدل او له خندا ډکه او ویره خوله یې د چاپ اندازانو خبروته له حیرانتیا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اورېدو په ځای خوري ، سترګې یې د ګیسونو رڼایې او د غالیو او رنګینو بالښتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مینې او ملګرتیا ښایسته شپه نه وه لیدلې .

استاد پاینده د صیاد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاینه لګیا و ، هغه ویل : له ډېرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلېږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم یې راپیدا کړ . د هغه په مټو او لاسونو کې یې قوت کېښود ، د هغه پلې یې کلکې کړې او هغه یې د صیاد ننګیالیو او سپېڅلو خلکو ته راولېږه . ایماني درته وایم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورایه ولیده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوځه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه یې ښکته وارتوي .

آدینه وویل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چیرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول نندارچیان له ایرانتیا څخه په چیغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سیلاو لوړې ژورې تر تتۍ لاندې کړې په میدان راوګرځېده د اغزنو بوټو پر دیوال واوښته ، خلکو نه غریو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا ولید چې ویې ژړل ، لنګوټه یې پورته کړه او په ځمکه یې ووهله .

جمعه خان معلم د آدینه خبره واخیسته او هغه یې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کلیو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه یې وژغوره . دا یو واقعي معجزه ده تر اوسه د هیڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش یو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای یو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټیات مه وایه . قاسم خبره په خوله کې وروچه کړه او هغه یې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی یې ، د خدای داد هم نشي سیلای پرېږده چې حقیقت وویل شي او د حسودانو او دښمنانو ورمیږونه او سرونه مات شي .

مهږدل په آدینه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخېږي او زموږ د عمـــر واټ د ځـــوانۍ ښکلې موسم ته رارسیدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د دې ښایسته شپې او د ده سلا د برې شکرانه کې د مینې او وفا ترانې وغږووو . هغوی دواړو خپلې دنبورې راواخیستی او غبرگوتې سندرې یې پیل کړې .

ای دخترک سفیدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم دیـــوانه
دیوانه منم خـــلق خدا میـدانه
شاید که ترا نصیب من گردانه

دربـــا غ بودم بوی تو ای بـــا غ آمد
یک گل کندم نـــام تو در یـــاد آمد
یک گل کندم ورق ورق پاره شدای
آبی جـــگر سوختگیم به فریاد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردی
من لاله بودم تو زعفـرانم کردی
در خانه به حال خود شیشته بودم
یک گپ زدی به غم نهانم کردی

من آمـــــده یم به دیدن جـــانانه
صد برگ سفید من برآ از خـانه
صد برگ سفید من برآ رخصت گیر
بـــاز آمدن مـــرا خـــدا میـدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمـدنت اگـــر خبر میــداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبـرداشتم

دختر دختر تو داغ کـــردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتـــاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې يې څه ورته وويل . مهردل له ځایه راولاړ شو جیلکه یې په اوږو راسمه کړه ، پڼې يې په پښو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د الیکین په رڼا کې ملا سید اکبر له واره وپېژانده . هرکلی يې ورکړ او په مینه يې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه يې ورته وويل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای څنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زوروره چې ځو .
ــ نه نه زه نشم تلای . ما باید څوک و نه ويني .
ــ ولې خېریت خو دی ؟
ــ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نیمه شپه کې څوک د خېریت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه يې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وايه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه وروغوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صياد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدينه ، روزي او گلاب نيول کېږي او يوه يا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې يوه مياشت وړاندې د ارزنگانو په کروندوکې وژل سوی و ، توقيف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک ايښودل شوېدی . مفتی صاحب ويل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غاښ چيچنې يې ورته کړې وې چې بايد له قاضي او ښارنوال سره بې ځايه گوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور مامورانو سره په يوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وويل چې ته بايد سبايې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمرخاته ما ته احوال راوړې
.ــ مفتي صاحب د ښارنوال په باب څه ويل ؟

ــ وروره بلهِ اخيستونکې هم چېرې ايمان لري ؟دا گرد سره لېوان دي او فقط پيسو ته گوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې گردو ايمان او وجدان گرو کړی دی . مفتي جلال يو جلا سړی دی چې نه گروکېږي او نه خرڅېږي . ليکن يو وزری سړی دی ، خدای دې خېر ور پېښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول مامورين ورته يو شويدي .

مهردل گدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سيد اکبر په بېـــرته تګ باندې زيات اصرار وکړ . هغه ويربـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې ببرته بنو ته و نه‌رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا ببرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کرئ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه . اسلم مهردل ته وويل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ويلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې يې محبوبيت پيدا کړی دی . د مظلوميت قصه او داستان يې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، يوازې پښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لري کړې او بيا په دغو روپيو چې دا اوس يې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووينځې . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې يې د ببرو بريتو تر شا رډې رډې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز يې کريغه کړه : وه د خنځير زويه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وي چې بيا ستا منګولې د اسلم مرۍ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سيلاو وړي وي او موږ د لنګوټيو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټيکري اغوستي وي چې بيا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .

اسلم د قاسم خبرو کې ورننوت او هغه ته يې په ترخه غاړه وويل : ته يوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پايه واوره !

ــ نور د اوريدو ضرورت نشته ، بايد له هم دې ځايه مخامخ پې ورشو . کلا يې وسوځوو او زاړه واړه يې تر تيغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم یې تر زنې ونیو او بیا یې مخاطب کړ : قاسم خانه ! ستا مېړانه او شجاعت خو ټولو انډیوالانو ته معلوم دی لیکن ستا دغه لیونتوب او عصبانیت او دا چیغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخیستلو مخکې برباد کړي .

اسلم وویل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدي . زما خو ناموس تباه شوېدي . زه خو په هېڅ تو ګه له کسات اخیستلو نه پرته بله چاره نه لرم . لیکن بیړه د شیطان کار دی او ستا غوسه او چیغې ښه نتیجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سین لاهو کړه . زه برالا درته وایم نور نه درېږم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ یې چپ کړ او بیا یې په کراره ورته وویل : که زما خبرې تر پایه واورې ته به قانع شې یو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بیا زه حاضریم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وینې رااوښتې دي . زه خو تر تا زیات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم ولیدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تیلې یې چیلم ته وواهه دوه درې لوخړې یې ترې جګې کړې ، بیا یې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملك شاسوار ته ویلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلك غوندې یو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی یې او موږ وینو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شرکې د مامورانو او قاضیانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې مامورانو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شیبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ــ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خښتې سره برابرې دي .

ــ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ــ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوځې وکړې او له ځان سره یې وویل : ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم ښواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدېره شي چې څوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمــــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې ببرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومېږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډېر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره گام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسې اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې گرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختهو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوگنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصېږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقـــــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال مونږ کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جگړې ډگر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چېرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له مـا سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلك چې ما دریاد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وویشي .

داسلم په دې خبره د قاسم د وچولی غوټې اوبه شوې . بریتونه یې د موسکا په څېو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره یې په زوره زوره وخندل او وې ویل : آفرین اسلمه بارك‌الله ، د نر زویه اوس دې سمه لار پیدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکیه شه ، ستا د مېړنیو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وویل : زه څو ورځې وړاندې دې نتیجې ته رسیدلی یم چې ملك شاسوار ، د تورې چرګې ملا او د درې خانان پر تا باندې ګوزار ته‌تیارشوي دي . د ملا سید اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتي . لیکن له پېښې سره د مقابلې لپاره زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وینم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنګانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توګه به دوه ورځې وخت پیدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په‌اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بریتونه به یې ورغوړ کړې . موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عریضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړیده . ته پخپله هم د حکومت مامورینو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپیك له رئیس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيدا كړېده . او په ملك شاسوار او د درې خانانو يې عرضونه كړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وكړو ، وروسته به بيا سلا مشوره سره وكړو وبه گورو چې خداى څه كوي .

مهردل له ژور فكر نه وروسته سر راپورته كړ ، لاس يې اسلم ته را اوږد كړ او وې ويل : لاس دې راكړه خبره دې لكه مرغلره په زړه كېناسته ، گوره چې هلكان د حكومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د كمزورو او مظلومانو غږ نه اوريدل كېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مينځ غوڅه ماته كړه ويې خندل او وې ويل : دا وار دې د نر خبره وكړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونيول شي چې كبر په كبر جواب كړي ، دپه دې كې مهردل له ځايه ولاړ شوخپل څادر يې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې خپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې خپلې نازكې شونډې د غرونو په غومبرو ايښودلې ، آدينه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه كې د مينې او هجران ناويلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشين ، كه سبزه گلزار من اى
سر تا سر سبزه منـــزل يـــار من اي
هر جـــا كه روى درخت پر گل بينى
اون گله نكن ، كه صورت يار من اى

دريـــا جـــاله ميان دريـــا جـــاله
بشكستـه سر چنـــــــار پنچاه ساله
بشكستـه سر چنـــــار افـــگارم كرد
عشق دختـــر مـردم په اين حالم كرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مـــردم ای خـــدا عمر دراز میطلبن
من عمـــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سین ته نږدې چواني دیگونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د پښارتی په خوښۍ کې ګډون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نږدې کلیو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب څو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځیو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشیي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انګړ او د بیالی پرغاړه ، پر نیالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . یو کهنه‌ګې ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندیې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ــ خیر خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښیه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه یو چرموړل شوی ، سولیدلی کاغذ له جیب نه راویوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صیاد سکندر ، ارسلا د ترکانو زوی او د کوز صیاد ګلاب، روزی ، امیر محمد بهرام ، آدینه او د صوفی محی‌الدین زمن ... په ارزنګانو کې محمد نظر پهلوان او یو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي یاست . د دې اسامیانو د بولو لپاره خو یو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لویه ده . ملك شاسوار په قاسم باندې عریضه کړې ده چې د ده سلا په وزلوبه کې یې د ملك بې عزتي کړیده . د جزا سرکاتب لا دا هم ویل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صیاد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آیا زموږ هلکان به رښتیا په دې غلا کې شریك‌وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووایم ، موږ خو د حکم تابع خلك یو ، آمران وایي رایې ولئ ، او موږ یې وړولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخیسته قاسم ته یې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته یو څو وریښمینې جیلکې رانیولی دي . یوه ډېر مزداره یې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جیب ته لاس کړ. پنځه سوه روپۍ یې راوایستې په موسکا یې لاس د خوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار ستګې د رضایت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته یې وویل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بیا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وویل او جیب ته‌یې لاس کړ ، پنځه سوه نورې‌یې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفي محی‌الدین چې د غالیو بالښت ته‌یې تکیه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته‌یې وویل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وځغلوي . بالکل دې وځغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ مشکي به ځنګه شي ؟

ــ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .

ــ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی‌الدین شا ته غلې دریدلې و په لوړه خندایې وویل : خامخا په‌یې ومني . د زړه په اخلاص به‌یې ومني .

صوفی محی‌الدین د دې خبرې له اوریدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه‌یې په غیږکې ونیو په سترګو یې چپ کړ او زیاته‌یې کړه : ته زموږ فخر یې ، ته دکوزصیاد توره او مټ یې ، ته زموږ حقیقت‌یې . هغه له ډیرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر یې په ږیره لاس راتیر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بیا درپسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږکال ویده خلک نه یو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی‌محی‌الدین ته کورودانی ووایه او زیاته‌یې کړه : ما ته د ملک‌شاسوار ، ګلک او د برې درې د خانانو له لوري لویه سپکه راورسیده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخیستل زه‌یې په مړو وشمیرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صیاد د مشرانو او خیر خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تویې کړې او زه‌یې روغې جوړې ته راضي کړم ، لیکن په خپله په دې کلي کې ولیدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سیال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته دخپــــل پور او حق په باره کې په وار وار ودریدم خو هیڅچا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د لړمانه په لمبو يې اوبه را نه شيندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زياتيدو شوه . په غټو ښايسته سترګو کې يې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې يې لکنت پيدا کړ او باړخوګانو يې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته يوازې او يو وزرې سړی نه سې . ته د ټول صياد د باناموسه خلکو د غيرتونو او مېړانې شمله يې اوس چې قصه پای ته نږدې شوې ده ، ته بايد چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږي . تا ته غوسه ، ګيله او زيات تودوالې نه دی مناسب او ته صوفي محی الدينه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدينه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګريوان پرانستې او په سوی سا د سين په غاړه د کوز صياد جومات ته راننووت او په بزآشانو يې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صياد خلک د وزلوبې ميدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس ورواچوه او له جومات نه د وتو په حال کې يې هغه ته وويل : نننۍ وزلوبې ته يوازې د بر صياد ، منځوي صياد او زموږ د خپل کلي کوز صياد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته يوازنی چاپ انداز يې چې زموږ له خپلو کليو د باندې ځخه دې ښادۍ ته رابلل شوی يې .

ــ تاسې په دې کې نه ياست غوليدلي چې زه مو خپل بللې يم . زه جسماً د پشه يې په دره کې اوسم ليکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغلی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او گوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وڅوهاوه او ورته وې‌ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او ټول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه ځیر ځیر یې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د ځغلولو په حال کې تا مشکي د خټو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوڅه ورغلې ... لاحول ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیگاوه او ورته ټیټ شوې هیچا باور نه کاوه چې ته به هغه جگک کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منگولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی الدین کرنگک تیار دی .

دواړه یاران غبرگ د وزلوبې میدان ته وروځغاستل . د صیاد سپرو ځـــان په کــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنګانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی الدین د شپږ کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅوکې برکت کېږده . زموږ په متو کې قوت کېږده . زموږ په زړونوکې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، مېړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی ګوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جګو خنډونو او دیوالونو څخه د الوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړۍ ته د ننوتو له پیل سره ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړۍ نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو څخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړۍ وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شیبه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلد و خـــو د نننۍ مسابقې په پیـــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ویې لیدل چې د سپاره د فرمان په پوهیدلوکې نیمګړتیاوې لري او د زیاتې روزنې محتاج دی . مشکې د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهمیز کول د ملونو اشاره او د موازینې خصوصیات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې یې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومې ورپرې باسي ، هغه به میل کېده او په دې توګه یې خپل سپور په مبارزه کې نامینده کاوه .

لوبه روانه وه . یو ساعت وروسته ټول سپاره د انډیوالۍ له رعایت څخه سره ووتل ، شخړه او د برې لپاره د وزلوبانو خشونت پیل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د یو ښوینډ ځوړ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نېږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچیانو په زړونو کې یې ویره پیدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زیاتره کمزوري او متوسط سپاره هم ګډون کوي لیکن د صیاد په ننۍ وزلوبه کېښېږدې ګرد سره پیاوړي او ماهر سپاره ګډون لري . دا یو غیر عادې وزلوبه ده ، د دې ګډونکوونکې د صیاد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړیو وزلوبوکې یې د اسلم د برې لپاره لاره هواره کړه . اسلم څو څو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مینځې بزکشۍ کې یود بل رعایت خیانت دی . هر یو په ټول قدرت سره د خپل برې لپاره .

غرمې ته نیږدې لوبه پای ته ورسیده ، ورغومې تر پایه پورې په قـــوره او میـــــدان کې پاتې شو . هېڅوک برې ته و نه رسیدل لیکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی‌الدین کرنګ د هغه پیاوړې مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوږ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او اندراب ته‌یې راوستی و . مشکې بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومې یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوي لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ یې ویوست او د هغه له جیب نه‌یې چسترفیلد امریکایې سګرېټ راویوست او محمد مراد ته‌یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرت کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس یې وروځغاوه یوه پلته سګرت یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتو کې یې سره واړاوه ښکته پورته‌یې ورته وکتل او مهردل ته‌یې وویل : ما لا تر اوسه سګرېټ نه دې څکولی .

ــ نن‌یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم‌یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګرېټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم‌دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله‌یې وویل : دا په موږ پورې ښه نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته‌یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټی ځان خوشحال کړه . په دې‌مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویړه خوله او خلاصه تټی‌یې په اسلم‌باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غږ کړ : وا وا عجیبه وروري ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرې ایښې دي او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډیوالانو خوړو مرکو ته پروت یې ، آیا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . مېلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ویشل دا یوازې په ما پوره کېږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدینه او نورو باندې غږ کړ : رائحئ رائحئ په ما پسې رائحئ ! قاسم دې یوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مینځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کړنګار او د زلمیانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپېریال ډک کړی و .

د کلا دننه پېغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغونډې شوې زې . پېغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناویو د نیک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شویو نجونو د پدو مینو او د څېره زلمیانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځینه وو په مینځ کې تر ټولو برلاسې مېلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مینځنی صیاد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښایست په وجه په صیاد کې په آهو مشهوره شوې وه له نیلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دریابه وهنو د شوقي او میله یې نجونو میره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نیلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مینه شوې ده . لیکن هېځ لاره او لوری نه ویني چې اسلم ته د زړه راز ووایي . هغې نیلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل : اسلم واقعي نارینه دی ، عمر یې یو څه پوخ شوې دې او د مینې تودوخه یې لکه بزآش آس رام کړې ده . یوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونیوه او په ګل مې وویشت ، مخ یې راواړوه ، ناڅاپي یې ترخه ترخه راوکتل . ما یو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځینې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وویل : زما د خندا وخت مېر شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسیدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښویاوه او خپل ښایست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سینه راشېوه شوې وې تر زانګنونو مه رسیدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځلیدونو مریو لړۍ مې پر ورشښمین ګریوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پیل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وویل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ویل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتیدم . ما هغه وویشت ، هغه به بیا په آرام خوب ونکړي .

نیلوفر خپلې سترګې غټې کړې . آیا دا ټول رښتیا دي ؟

ــ رښتیا دي . یو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ویوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وایې یوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نیلوفر غېږ راوګرځوله وایه وایه ستا چېرې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خــو اسلم پهـلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویشتلی یم .

ــ ځوک ځوک ؟

ــ یو ځوک .

ــ کوم ځوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښیي ؟

ــ هو ، همدغه . ماښامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه یو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوټې ته راپې راوکتل ، مورږ وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شویده او ځاري مې .

ــ هو غریبګودی ... مینه او رسوایې سره خویندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پېغلو سرګذشت څنګه و آیا دوی مینه نه ده کړې او په پټو سترګو واده شویدي ؟

ــ هو نیلوفر ! د ځینو بلکې د زیاترو نجونو مینه قرباني شویده . بوډاګانو ، معیوبو کسانو او نورو ته په جبر ورواده شویدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مینځی د دوپیو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صیاد د میراب باشی لور کریمه د بنو په اتیا کلن بوډا سید امیر باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته یې ځنازه ببرته راغله .

تېرې میاشت د تورې چرګې ملا خپله لور فرشته په دریو بنو باندې د باجګـــاه ملک ته ورواده کړه . وایي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سینګاروله ، هغې ژړل او اوښکو یې لکه تور سیلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر بړمنځ کولو ته نه نیو او ګاڼې یې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپین‌ږیري مظفر خان د درې له خلکو نه یوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپیریال کې لویه شوې وه . د صیاد په دود دستور نه پوهېده ، کوڅې ته به راوته په پولو پټیو به ګرځېده او زیاتر به یې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوڅو ننداره کوله . کله کله به یې په عادي لاریو باندې غږ کاوه او خبرې به یې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پیدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګماني یې پې پیدا کړه . مظفرخان هغه تر څار لاندې ونیوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب یې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په ځانګو کې څار کول سمدلاسه یې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له څار ځای څخه کوڅې ته راووت او د ټوپک ټول ججورۍ یې د هغه په زړه او سینه کې تش کړ . ورپسې کلا ته راوګرځېد ، وریې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې یې په ځرمینه وتړل ، بیا یې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستونی یې بند شو او په ژړا شوه . نیلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . دریاب یې راواخیست ودریده او په سندر ویلو یې پیل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گـــل سفید دیـــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیـــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمـــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ماته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وزلوبې او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .

ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې ځنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .

ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایي د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه ووله ، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتي ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړي چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي دکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل دپاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګـــرځي او ته به یــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډېر کړ او اسلم ته یې د تاکید په لهجه وویل : اوس یوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنګه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت سره سم توګه یې غټې تورې سترګې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته یې وویل : آیا ملک شاسوار د د درې خانانو به یوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته ټاکلي وي ؟

ــ نه نه ... تېره اونۍ اسفندیار د وسلو له سوداګر ملا محمد رسول نهرین چي څخه یوولس ډزې جرمني ټوپک او یوه جازي تومانچه رانیولي ده ، ښایي هغوی تا ته کمین ونیسي او ترور دې کړي . له دې ښکارېږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په یوه سړی ، په یوه طریقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډیوالانو ته څه ده ؟

ــ اسلم دې ځان وساتي ، یوازې او بې ځایه دې نه ګرځي . د ملک شاسوار ، ګلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خیالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خیالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورګډ شو محمد مرادیې مخاطب کړ : د حکومت د مامورانو خبرول فایده نه لري ، دا به یوازې د دوی جیبونو ته د رشوت روپۍ ورزیاتې کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مخکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په گوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل : نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ !

اسلم مخ مهردل ته وویل : محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او ورورۍ راشه درشه په صداقت او وفا وپالل ، راځئ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دې بختوره شپه د مېرانې قول ورکړو چې وږ به له ده سره د مرگ تر ورځې په سر او مال ملگرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو . په دې کې هغوی خپلې غبرگې خپلې د محمد مراد په خېږو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې . دوی لا د محمد مراد پهلوان نه   د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انگړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ : تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ .

مهردل پوښتنه وکړه : خیریت خو دی ؟

ــ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی . بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي . سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي ، زړونه یې تنگ شویدي ، اربني کاږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي . هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي ، سترگې یې برگې برگې راایستلي دي او هېچا ته غوږ نه نیسي .

اسلم له ځایه راذگ شو ، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته وروبلل او مخ مهردل ته یې وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملګري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دې ځایه له یوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سیاسي خیالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر لیدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انګړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حمید ته وویل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بیا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوګرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حمید بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سګرت اخیستلو ته یې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نیولی وه ، پدې کې یې حال یو څه بدل شو ، په سترګو او شونډو یې د رضایت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه یې مهردل ته وویل : پخوا به اندراب کې یوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سرکال دغه د دنیات لیونی ښوونکی ، لاس یې مولانا مهراب الدین ته ونیوه ، د خلکو د ګمراه کولو لپاره راپیدا شوی دی . معلم جمعه خو یوازې د خلکو دنیا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دین کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځایه راوغوځېده اسلم او مهردل ته یې په خطاب کې وویل : زه قرآن بیانوم او دې ته معلم حمید اپورچونیزم او ارتجاع وایي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخیسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونیزم لا څه ته وایي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خــــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی ده . بله ورځ که خدای کول له معلم صاحب حمید شخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه خان خواږه آواز ته سرګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه درې میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضریده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته ایشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو ګرو چارو باندې یې فکآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توګه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . ګلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډ به یې کړئ . تاسې به پزه ګتهئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پیښې په وجه هره ورځ کوتوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوبویني او لکه غل له خپل سیوري نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پیژنم هغه ډېر بد سترګې سړی دی او ډېر زبردستي او لاس بري نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول انډیوالان سپاره او ښکایان او د دنبورې د مجلس ستنګان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لوري دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیــوم خان ، سید اشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، څارنوال او د مالیې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو یې د مهردل د ملګرتیا په وجه ریښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخیستلو ښه او لنډ لاره هماغه یوه لاره ده . هغه دا چې په یوه ګوزار ډېرې نښې وولئ . یعنې اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنګانو له مصیبت څخه یو ځل او د همیش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ یې په سر یې ووهئ .

ګلک به په هفته کې یو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازیګرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وریرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وټې باندې کېناست او مرکه به یې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به یې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . ګلک به اسفندیار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړ وړ تلقین کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، ګلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته ولیږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بیا که خدای کول چې زه درته ژوندی یم په یو کال دننه به دې لک پتی کړم او د یوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونیسم . ګلک به له دې خبرې سره سترګې د اسفندیار په سترګو خښې کړې له یوې شېبې چوپیا نه وروسته به یې د خپلې خلرې د پخولو لپاره وویل : هو زویه ، هو همداسې ده ...

اســلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د پښارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینگار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشۍ یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنگ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډېره پیدا کړه .

اسلم کرئ ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصاً به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د وروڼو په مرسته تورغوږې سمند او د محی الدین کرنگ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د گړندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي باندې د زنگون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښې او کیڼ لور ته پر راگرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنگ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سرلوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوگن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توگه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتگ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــاتو وو . د گوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کلیوالو د هغې کټ له درې نه صیاد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د څنازې په مشایعت کې ګډون نه وکړی ، ملک شاسوار ، ګلک او د هغوی ښځینه وو د دین او دود په خلاف د فیروزې له څنازې او فاتحې نه ځانونه ګوښې کړل . د صیاد عام اوسیدونکې د فیروزې د ښخولو په ورځ د خونړیو پېښو منتظر وو . ملک شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نیږدې تر یوې هفتې پورې په کوڅه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپیریال یې داسې و لکه د ده ټول چې په لویه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فیروزې غمجن مرګ د هغې د مظرومیت او بد مرغۍ داستان یو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونو کې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صیاد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پیغور تور داغونه چې فیروزه یې د پیغلتوب او ښایست له تخت نه د ذلت او مرګ تورو تمبو ته ورکړه په هر قیمت حتی د خپلو وینو په بیه د صیاد له پاکې لمنې نه ووینځي او د کلي د سپېڅلتوب د بسیا کولو لپاره به قرباني ورکړي .

د فیروزې له مړینې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم یارانو هغه یوازې نه پرېښود لیکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له انډیوالانو څخه ګیله من ؤ چې له ده نه یې ولې د فیروزې د مړینې پېښه پټه کړې وه . هغه ویل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما باید په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فیروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه یوازې د همـــدې لپـاره ژوندې یم چې ورې له لیوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د څمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چېرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سګ یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په ځېرمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګاېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هڅوکې ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملک یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ــ د فیـــــروزې قبـــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شي ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځينې غواړم . وعده ورکوم چې د دې دمظلوميت انتقام به واخيستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلوميت کې نه و ليدلى ، زړه يې ورباندې وسوځېده او په ګوګل کې دننه يې د ژور درد احساس وکاوه . له يوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته يې هغه ته وويل : ما خو داسې پتېيله چې غمونه به يو ځاى ګالو او هوډونه په ګډه پالو . موږ او تاسې په تياره کې سره پيدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره يو شول ته زموږ په مېړانه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښنه يې په سمند اړوله مهردل ته وويل : نه نه مهردله داسې نه ده . زموږ مينه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي ليکن تر هغه ځايه چې په فيروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غيرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلويدلې ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چيغې راوهلې ، زه يې ورننګولم ، په ما يې اعتماد کړى ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فريادونه اورېدل ، ټولو د هغې فريادونه اورېدل ، ما ويل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونيول شي خو هغې ته غوږ ونه نيول شو او ما ته غوږ و نه نيول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نيسم او پهپل همت تکيه کوم . زه په صياد کې د مظلوميت د پاى ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنگوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونگړې ته لویدلی دی ، زه هېڅ‌چا ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې‌مینځي . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته‌یې پونده ورکړه او د سترگو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې ټولې لوړې او ژورې‌یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملگري له تورې تیارې نه د برنډې څراغ ته را په شا شول . لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره‌سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکي آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه څنگه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېرانه او ښه ځوانتوب نه لورېږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام‌یې واچاوه او په ټیټ غږ‌یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادمحمد پهلوان ، نور زموږ د خپل كلي هلكان ... او په تا پسې دا نور سپاره څوك دي ؟ خيرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلې ؟

ــ ولې آيا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د ميراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې كلي راوڅغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخيست .

په تياره كې د مهردل دروند غږ واوريدل شو : قاسمه ته پخپله يوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تياره كې مهردل ته د ستړی مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نيولی د جومات برنډی ته ورسره بوت . د كلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربې او د كليوالو په ګڼه ګوڼه برنډې ته راوتلي او كتار ولاړ و . مهردل د شپې په تياره كې ملا او طالبان په اټكل تشخيص كړل او د كلي ملا قاسم وپيژنده او وې پوښته : قاسمه خيريت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ويل : ځواب وركړه مهردله !

مهردل په تياره كې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آوازيې هغه ته وويل : ملا ثاحب كله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلكو تر مينځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصيږي .

ملا په هيجان او تلوار وويل : خدای دې فضل وكړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې كلي كې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، كوريې لوټ شو او د كليوالتوب حقوق يې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپین ږیرو او تا رنګو ملایانو دا ټول ولیدل او خوله یې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپیدا شو او د انصاف مطالبه یې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځیګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر ووېرېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه یې وویل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، لیکن ملکانو او خانانو ته ځوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خیرات او اسقاط ته ناست کسان یو ، تر خولې یې نشو تېریدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ــ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقیقت داسې نه دی لکه چې ته وایې . هغه ملا محمد وزیر او د تل میر غازی مولوی صاحب چې له خولې نه یې اور بادېږي چا د حق په ویلو له وطن څخه وشړل ؟ وفرمایه مولوی صاحب او خپلې حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسېږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ یې پر سر خوځېدله د تورې تیارې په پرده کې بې غږ او غوږه د حجرې په لور لاړ او طالبان یو یو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې‌ویل : وروره د مېړانې وخت رارسیدلی دی . اسلم نور ملک ته نه دریږي ، د هغه واک د کسات د دیب لاس ته لویدلی دی په هغه کې د لیونتوب او بېواکۍ نښې راپیدا شوې دي . هغه د فیروزې غمجنې مړینې د برید درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټینګه کړی .

قاسم بېــــواکه چیغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخيستلو نه بله لاره نلري ، نارينه چې د نارينتوب له تخت نه‌ولوېده د هغه بيا څه ارزښت او عزت پاتي کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه يې له ځان سره وخوځاوه او ورويې په غوږ کې ورته وويل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخيستل او د وينو بهول څه سخت کار نه دی ليکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي بايد فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعيانو تر مينځ وضعيت ډېر باريک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصيبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدير بدل کړو . د اسلم تقدير زموږ د ټولو تقدير دی . موږ به په دې خپله سيمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وينه ورکړو . او د خلکو تر مينځ به د انصاف او نارينتوب کمزوري شوي دودونه يو وار بيا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هديرې ته راورسيدل . په تياره کې د قاسم سترګې په آس پريوتې او په دې کې يې په ډېر غږ مهردل ته وويل : نه مې درته ويل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . ليکن نن د فيروزې قبر ته په ګونډو شويدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر يوې چوپتيا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وويل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا بايد د فيروزې تر مړينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخیستل به د فیروزې له ګالل شویو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هېڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فیروزې ګورته نیږدې راغلل . اسلم د فیروزې د قبر ختیځ لوری ته مخ په قبله په دوو ګونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تیارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ویلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به یې د کوم تسل اوبه شیندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په لیدو له ځایه ورږ شو او مهردل هغه په غیږکې ونیو او دواړه یو ځای په ژړا شول . ملګرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلومیت ځګروي واوریدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پیاوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تیاره کې قاسم په غیږآې ونیو او په نیولي آوازیې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل ګوګل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسیږم خو زه چا سیال ونه بللم او اوښکې یې راپاکې نکړې . زه یې سپک وتللم او زما مېړانه یې تحقیر کړه . ما ته اوس بې د وینو تویولو او کسات له لارې بل لورې نه دڅ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلومیت تور داغ له خپلې لمنې مینځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارینتوب او زما کوچنۍ هستي اخیستې ده ...

هغه په خبـرو خبرو کې په سمند پښه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججورۍ يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او ګلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان ګوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دی . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپريښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . څوک چې د خپل حق دفاع نشي کولای د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک ورباندې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانګ خپل تيره غاښونه او څيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او ګيدړې به څرمن ځنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي حلاصيداى او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کېږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسېږي چې توره ته تيکې نشي راايستلای او د وينو تويولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبرو کې ورننووت او په نګمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتګ په هماغه لومړي سر کې کولای شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپريکړي ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلـــکو کې د ده په مېړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشمیرل شي ځکه خوېې د ګریوان د څیرلو په ځای تنې خلاصې کړې ، صبرېې وکړ ، وخت يې قابو کړ ، خلک يې په حقیقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته يې واقعیتونه څرګند او غاړې يې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې يې د بزکشۍ په میدانونوکې خپله وړتیا او مېړانه هم وښودله او ځان يې د خلکو زړونو ته ننه یوست او دا دی اوس چې د دې حقانیت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تیري کوونکو لپاره یو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصېږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملګرتیا او وروری په وجه یو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز يې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خیالاتو پوه کړو او هغه ته فایده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحریک کړی او تهدید کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپینه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کېږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملک شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوڅوکې د ملک له زامنو او ګلک سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مـــلا ته چې د ملک انډیوال او د حـکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسیدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږیدل او دې فیصلې ته ورسیدل چې اسلم دې هماغلته کوز صیاد په محل په خپل کور کې استوګن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فیروزې د ترخه برخه‌لیک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وویل : فیروزې ځینو ښځو ته چې د درې له خانانو سره یې تګ راتګ کاوه ویلې وو چې اسلم به بیا صیاد ته راشي . هغه به زما د مظلومیت بازخواست وکړي . هېڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بیان وروسته یوه شېبه چوپ شو او بیا یې تر یو تېک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فیروزې دا خبره ځکه کړې وي چې هغې زما په مېړانه او د صیاد په ناموس پالنې کلک باور دلرلود . زه په هېڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هیله او دا لوړ باور ضایع کړم . زه د فیروزې ستر اعتماد او د هغې مینې ته چې زما په وفا کې یې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وینو نذجرانه وړاندې کوم . زه زیات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌لیک کسات ته د وینو او تباهی سیلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح ګانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فیروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبروکې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جگه کړه . د صیاد ځوانان او په کلي کې له نورو سیمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د ډزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتگ په باره کې پوښتنې پیدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صیاد د ځینو نورو سپو په غیر منتظره لیدلو لا خیران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صیاد کې خپل کورته د راتگ په باره کې پخپل تصمیم باندې خبر کړل . هغه وویل : زما کور اوس یو څه ودان شوی او ځنگه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلمیانو مخ ته پرانیستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووایه او وې ویل : نه اسلمه ورور په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختین کور به د مینې او ورورۍ قبله کړو . د تا له راتگ سره زموږ د صیاد په زلمیانو کې د ښېگڼې ، اتفاق او غیرت سا راژوندۍ دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، باید د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ویې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو نښې وینو ځکه خو په تا راټول شوي یو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کلیو کې اورو ، د تا له ښه حلقیت ، خوږ او فایده منو خبرو ، نیک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلمیانو کې بیداری پیدا شوي ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلمیان به ستا شاوخوا راټول شوی وای لیکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چیلم زموږ په لوخـــو ډډو نه بسیا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځو کې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را څخه کوي . په دې کې ناڅاپي قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب څو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډېره لگولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : څو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټه شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتې چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پرېږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاگانو او مشورو کې اوبو یووړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکې راتاو شو . لنگوټۍ یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینۍ په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډېر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته وراړه وه وې ویل : قاسمه د نر بچیه ډېر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورځخه جوړ کړ . راځه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کور کې د خیرات دیگونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمځی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السنې نه را په غبرگو شو او څک کېناست او په سوې سایې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته گریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروي ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوي . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما گلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی الدین له ځایه وروخوځید او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې گلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه مالی درته کوي . دا ننۍ خبرې چې تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخیست او د خپل عادت خلاف یې په ناست آواز او سړه سینه وویل : ابا آیا همدې کلي کې تا د اسلم او فیروزې د پښنارتې پلاو نه وخورلی ؟ بیا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غریبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړینې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرګ شاهد نه شوې ؟ ورپسې په هم دې کلي کې فیروزه د درې خوړین خنجر ته ورواده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د ستلرګو وړاندې ونشول او ته هم پکې شریک نه شوې ؟ خو آیا تا ته کله دا خیال درپیدا شو چې په دغهخ سیال او غیرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته باید د دغو تیریو پتۍ زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل یې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسید مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انګړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تیری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودریږي . هر څوک پوهیږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حیا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به یې لکه د ګلدار فیروزه په رڼا ورځ لیلام شوې وه .

ــ مهــردله د تا مـــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بیا به دغه ډارن او ساده سپین‌ږیري ته د حق او باطل پوله څوک ورښیي .

جبار په خبروکې راګډ شو قاسم ته‌یې وویل : یو بل څوک به‌یې وروښیي لکه همدا اوس چې صوفی محی‌الدین وروښووله . له پلار سره زورزیاتی او پر هغه باندې غبرګ پورته کول زموږ له دین او دود نه لرې کار دی . موږ له یوې خوا لګیا یو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانیت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځایه راج□ شو او په ځګیرو‌یدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سریې ورته سرتور کړ ، وې ویل : اسلمه بچیه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارینه وو څخه همدا یو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سیورې ته ناست یو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه ووت زموږ کور بیا چول بیابان دی او موږ له یوه سره برباد یو . . .

قاسم چې د پلار په نیت او خبره پوه ؤ د بړبکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودریده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ‌یې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوي ، بیا د تورې چرګې ملا په غوږ کې څه درڅخولي دي . بیا دې په کومه توګه شرموي .

ــ زما لیونیه زویه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غېږ ورولې .

ارســلا چې د کوز صیاد په ځوانانو کې یوه وښیار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا یې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازیې هغه ته وویل : دوست محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره یو یم ، ما خو نگیرله چې د کلي ټول زلمیان او بیا همزولي زما خپل سکه ورونه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت یي . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم باید تا ته توپیر ونلرو او ستا کهول ، ستا بیبیانې او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هیڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پیدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترگه وگوري . زه پخپله دې خبرې ته حیران شوم چې ته ملک شاسوار او گلک ته د خدای نازولي وایې . د خدای نازولي خو اه یې چې خپله حلاله ډوډۍ خوري او د چا په وینو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپینه ږیره د یو کپ روزی د گټلو لپاره خو ته خولې تویوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې لیونۍ ځوانۍ کې یې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته دریدلی دې او سترگه یې له فلک څخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزگران دي چې د خدای په ځمکه کې د نیکۍ داني شیندي او د لاس په ټناکو روزي پیدا کوي . له تا څخه زموږ هیله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ویره له زړه څخه وباسې ...

قاسم وویل : ارسلا ته ابا ته هوایې لگیا یې . دا خبرې چې دی یې کوي د ده نه دي دا د ملا گلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د د ده له گیډې نه خولې ته راځي .

ټولو جـوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه وکړه او د هغه خبرې يې په خوله کې وروچې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شېبه وروسته صوفی محی الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کېږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويی زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگېږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې سايي جوماتوالو ته خبرداری ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سیمو او سردروکې د ونو پاڼې ګلابي شوې او ژیړې شوې وې . په کلي کې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د کلي وزلوبان او د سیالیو زلمیان د وزلوبو میدانونو ته جلب کړي وو . اسلم د مهردل او نورو یارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان ګوښه کړی ؤ .

د صیاد وزلوبانو لکه دوه تېر کلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم کې بیا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشکي له نظر پهلوان سرع لار نیولې وه او د صوفی محی الدین کرنګ او د میراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب کې، الوتونکې دیوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشکي لا هم هماغسې د اندراب د خلکو محبوب آس او د وزلوبو د میدانونو بې رقیبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم کې د ملك او ګلك عرضونه او شکایتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځکه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټیکه نیولې وه او هلته یې یو سموار هم پرانیستې ؤ . هغه هلته دایمي حضور درلود او د خپل کارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مرکز کې له اسلم څخه د بلهو خورو د دفع شر او د ملك او ګلك د دسیسو او سازشونو په شنلهولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري کرارتیا سره سره صیاد د خونړیو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او دکلي راویښو شویو زلمیو بزګرانو د ملك شاسوار په مقابله کې خپلې ذمه وارۍ سره ویشلې وې . اسلم د میزان د میاشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخیسته ، هغه وویل دې د څو ورځو په مخه نهرین او اشکمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوايې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صياد نه د اندراب د درې د ښيو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنيو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بريځر د بز درې په يوه شيله کې د دمې جوړولو او سبا ناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځيده او د کوږګرو غرونو د رنګينيو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غېږ پرانيستې وه . د هندوکش پر برنيو اوږو د رنګينو وريځو تېرل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شيلو برم او جلال يې څو څو واره زياتاوه . اسلم د اندراب د ختيځ او جنوب د غرونو د ځنځيري سلسلې د بدليدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مينه لرله او پر طبيعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبوکې د آسمان په دړه د بدليدونکو نقشونو او رنګونو په درياب کې غوپه شوی ؤ . وريځې يو پر بل توپېدې او پرله‌پسې يې د رڼا او رنګونو ترکيب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به‌يې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شيندل او د اسلم په سترګوکې يې د دنيا ښايست ته نوي تصويرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وريځو برجونه او د پېړيو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپينو او ژېړ بخونو وريښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او څوکو باندې سره ژېړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مينځ د مرمرو تاوراتاو کوځې او واټونه او په واټونو کې د لمر د وړانګو ويالې د طبيعت د هنر ټول ښايست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاو خوا کروندو څخه د مني د فصلونو وږمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژېړو او شنو فصلونو ، د جوارو څنو او د باقليو ګلانو د اندراب پر کليو او کورونو ګرد چاپير يوه رنګينه غالۍ راغوړولې وه . د خواريو او رېړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتيا راوينبوله او پولو پټيو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سينه پراخوله ...

اسلم چې د لطيفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبيعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ويلی شوی او ورک شوي دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې يې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدايه ستا دنيا څومره ښايسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلی نړۍ په ناپايه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځوروونکې زندانونه جوړ کړي دي . ما غوښتل د مينې له درياب نه يو څاڅکی فيروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستايلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شيطانانو تازيانو ته وتړلم او زما مينه دې د صبر په اور کې وازمويله . ما د اسماعيل غوندې تر چړې لاندې خپل ميثاق وپاله او لکه ابراهيم په اور کې دننه مې ستا آزموينه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مينې په دې خپل کوچني محراب کې د خپل روح د ښايست او سپېڅلتيا د صيقل کولو لپاره ځليدونکې تيغ او پياوړي متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایې کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پکې کرل شوي وو ، چا د کلي لويه بياله دوه درې ځايه ورماته کړه او په هوارو پټيو کې يې پلنې او ژورې شبلې ورجوړې کړې . په حقيقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته يې پوره د يوه کال اضافي خواري ورپيدا کړه . د صياد په خلکو کې دا ګونګسې راپيدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحريک شوي دي . د عقرب د مياشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوڅ بحثونه پيل شول . ارسلا جوماتوالو ته وويل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تياره شوې هوا کې له هغه ځايه راووت ، پرآس باندې د بار دروندوالي په وجه کرار آرار او دروند دروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لوري د سپرو يوه ډله په ځغاستو ورته رانيږدې شوه . په تېرېدو کې يې پر ده باندې د تازينو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزينه يې غبرګه په ګس کې نيولې وه ، د ده په سينه يې ورپورې وهله او وې ويل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لري شول .

آدينه د غوسې په غاړه وويل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به يوازې يوه نتيجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ ښځې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنډار او مېلوته راته د جومات له یو ګوټ څهع چې د تیلي څارغ کمزورې رڼا پې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرګې کړې : که تیري ځواب پیدا نکړي معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ، غټ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او ټیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پټښې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کېږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوزاو منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیګر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې ګدام‌ادر خپله ورینداره ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پېښې ټولو کلیوالو ته معلومې دي . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لګیدلی دی ، هر څه چې پیښیږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کېږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کېږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رډ رډیې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په ګوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانیږدې شو ، په پښه یې کېږکوده او په دې اشاره یې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پایه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز یې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زرو کلونو پېښې دغو ننیو پېښو ته ورته ندي . اوز بیا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهریني چې ستا په خیال لېوه خوړلې ؤ ، هغه گلک د ملک شاسوار په هدایت د پیسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور یې د هغه خون په لېوانو ورواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدین د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا یې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږې چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه گوري چې دا وار یو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صیاد خلک په تضرع او عاجزۍ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصیدای . د خلاصون لاره یوه ده او هغه د توري په تیغ او د زړه وروزلمیانو په متو تېره شوې ده ...

بازگل ، یو سپین ږیری چې د ملک شاسوار وره په وره گاوندی او د هغه همنشین او د سلا مشورې یار ؤ خبرو ته راگړ شو او مخ په ښوونکي یې وویل : معلم صاحب ته زموږ په سیمه کې همسایه یې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تیل وپاشي . او بیا ...

د بازگل په خبره قاسم اور واخیست او د چار خشتۍ نه یې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازگـل یې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي : چوپ شه زړه کېدړه که دې بیا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبویه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکې چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل ترمینځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې یې له غومي رډې رډې راوتلې وې ، سر تر نوکه ریږدیده او ژبه یې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدینه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې یوه خوا او بله خوا ږپیدهاو پرله‌پسې یې باوګل ته ردو بد ویل : ... ګوره او مردار خوره او د شودیارو موږکه ، او د زوره‌ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمد اکا د خلکو په ټیل ماټیل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته وروساوه او بې‌له دې چې د هغه غږ د جوماتوالو په شورما شور کې واورېدل شي زوی ته‌یې په عذذر زاریو شروع وکړه او رڼې رڼې اوښکې یې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټی یې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن یې له اوږو څخه په کېږ څنګل راښویېدلی و ، انهیوالانو له جومات نه راویوست .

اسلم خولا یوه میاشت کېده چې غائیب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبې د غویانو په پېرودلو پسې وتلې دی لیکن آدینه په پټه کې جبار ته ویلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نیږدې په غرنۍ سیمه کې د خنجر لار نیولې ده . خنجر خان دوه میاشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هیله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر یا آس په سپرلۍ اندراب ته راوګـــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړې وه او د ځرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضي کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفي محی الدین له لوري د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټی کې د علحیده جومات بنسټ کېښوده . د جزمات تر جوړیدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شخړې له شپې راوروسته سبایې د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفي محی الدین ته په غاړه ورولویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېــده ، غرونه خړو لړو راچرموړلي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوخو ځانګو او د بزګرانو د کورنو په بلیو کې ښکېلی واهه . کلیوالو له سارا څخه خپل څاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پلیو لارویو اوربوزونه د لنګوټي په شملو پیچلي او چپنې چکمنې یې په سر او غوړو راښکودلې وې . د کورونو د رغلیو او تنرونو لوګي له موریو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منګولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزګرانو د کورونو خلاصې دروازېګرځولې او په انګړونوکې د ژمي لپاره د زیرمه شویو بوټو او وښو سستی شوي ګېډۍ یې په رغولیو او بامونو باندې رغړولې او له یوه کور نه یې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه . غرونو او درو د وریځو منډو او غورځنګونو ته غېږ پرانیستې وه او د څېړیو شنه ځنګلو نه یې د واورو د سپین غورځنګ هرکلي ته نځول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنیو لورانو سره د خپل یو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو څارویو څخه په بیدیا کې پاتې شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راګرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړیو هغه ودراوه او میرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وویل : زړه کونګه بیا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوږونه یې د غاړې په دسمال او کوڅوکې چڅموړلی وو او له غوږو هم یو څه دروند ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ یم ملک څنګه دی ؟

په دې کې میرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله یې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنګوټی ړنګ شو او په سپینه ږیره بانـــدې یې د وینو نیـــز رامـات شو ، په لوړ آواز یې وویل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې يې چې ملک څنګه دی ؟

دوست محمد اکا د میرزا له ګوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې میرزا د لنګتو پرله پسې او ګړندې ګوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو يې هغه د لارې د اړخ لښتي ته ورواچاوه او د دوست محمد اکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهیرته د خپل پلار په ویر کې ژړیدلې ، راغی او مخ هغوی ته يې وویل : که بیا زموږ چمبر او باغچې ته راګرځیدلي وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرګونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه باید په دې پوهېدلی وای چې دغه تیري به خپل مناسب ځواب پیدا کړي او دا دې هغه څه يې چې کړلې وو ، ويې ریبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتي نه راپورته کړ او هلته يې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مینځ کې يې له اوږو لویدلی و پې باندې وغوړوه .

صوفي محی الدیم چې له جومات نه د مازیګر آذان ته راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنګوټی يې بیا په سر باندې تاوه سترګې يې د قاسم په ماشومو خویندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېریدلې ولوېدې او غږ يې وکړ : ولې بچیانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوقي محی الدین په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کلیوال يې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکي چې د اور په چار خشتۍ شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه يې د ملک شاسوار کلا ته ورځیرمه دوست محمد اکـــا ته راورسول . دروند بـاران پیل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مټیان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارگي کنډرونه يې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغسې د تړليو دروازو د کلا په موريو او تير کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کليوالو په زړونو او سينو باندې منگولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لرې ننه ايستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخيست او د ثوفي محی الدين په لار ښوونه يې جومات ته چې د پېښې ځای ته نيږدې و راووړ . دوست محمد ځگريده له خولې او پوزې نه يې وينې رابهيدلې ، د سر او لاسونو پوستکي يې گرڅالي شوي او دوه درې ځايه سره شوي وو .

صوفي محی الدين خو ځو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې يې ووهلې ؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمداکا بې له دې چې سترگې پرانيزي او د صوفی محی الدين ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پخپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې دروړې دې هغه زما ليونی ، مطلب يې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وايې چې زه د ملک زمنو وهلې يم . که هغه خبر شي وينې به توبې شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدين د اعتراض په توگه وويل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وينو تويوونکو وينې توبې شي او د وينو تويولو لړۍ د هميش لپاره پای ته ورسيږي .

د کلي زياتره زلميان چې د اسلم او قاسم پلويان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازيگر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دريو تنو زلميانو د دوست محمداکا د وهل کېدو قصه واوريدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوگرځيدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان یې په پېښنه راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او ځنګه چې یې هغه سپین‌ږیری په وینو کې لیت پیت ولید د آدینه کشري ورور مجید ته یې په سوځېدلی سا وویل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوتې ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ویلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دین ، مذهب ، یسر او پېښنوا یې یاد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې یې وکړې . دوست محمدا کا په رنځور آواز یې غږ کړل : مه مه ، خوله ونیسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شویو زلمیانو د شور بګت په وجه هېڅا د هېچا خبره نه اوریدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وینه دومره توده شوې وه چې د مازیګر لمونځ له ځینو نه قضا شو او ځینو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفی محی‌الدین لکه نوی زلمی تر هر چا زیات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وویل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی‌الدین ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وویل : محی‌الدینه د خدای په خاطر یو وار زموږ کورته اړ شه د هغه لیوني تومانچه او سیلاوه خپل کور ته یوسه او جبرې یې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي . وهل شوی هم ته یې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورۍ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمريان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملک زمن دي چې د وينو درياب ته يې لار خلاصه کړې ده . دا تيری به خامخوا خپل ځواب پيدا کړي . دا يوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پر تا باندې د ملک د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صياد په ګڼه عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپين ږيري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سيمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپين‌ږيري لاس نه‌وجګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست محمد اکا باندې پورته شوي دي ، د سپين ږيرو د حرمت ساتلو او د نارينتوب د پاللو لپاره پريکړو . صوفی محی الدين جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې يې داسې اوږدې کړې : ملک او ګلک د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمويې که يو وار بيايې دا لاره په موږ تيره کړه ، هله به په‌دې کلي کې د هېڅا پرده نه کېږي او بايده دې چې موږ بيا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټيکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی‌الدين په خبره کې ورولوېده او پوښتنه يې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی‌الدين ځواب ورکړ : هغه لا سبايې وخته له آدينه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ــ آيا تر ماښامه به راپيدا شي ؟

ــ نه نه که موږ يې د دوست محمد اکا په پيښه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غرېږي او له اوریدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسیدلی دی او نن په هغه ځای کې ټول وزلوبان او یاران په هغه راټول شوې دي .

صوفي محی الدین ارسلا له ځان سره له جومات څخه راویوست او هغه ته یې وویل : په تلوار منځوي صیاد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووایه چې د کلي هلکان په دې پېښه ډېر غوسه شوي دي او ګوابنېږي و داسې بریښی چې د هغوی د تم کولو واګې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدینه راولیږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوګرځه او وخت مه ضایع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خیشت پیشت لاس نیولی خپلې قشخانې ته را ننه یوست ، قشخانه د چیلم د تمکو بوی او ترخه لوګې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څېړۍ په لرګیو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترګو کې پړقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا ستړي مشي ته راپاڅیدل او مهردل مخ اسلم ته وویل : په کوز صیاد کې یو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتګ ضروري شوي دی ، لیکن اوس تیاره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتیا به نه خرابوو . سبا یې به بیا د تګ ملا وتړو . سملاسې به د پېښې د مخنیوي لپاره اسلم له جبار او آدینه سره یو ځای کوز صیاد ته ولیږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ډېرې پسې سم مهردل د اسلم له لوري قاسم ته‌مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : ځنګه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پیښ شوي دی...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د تورې پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترګې غټې کړې او د عادت په توګه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . ګوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې ګونګسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونو کې سره وخوځیدل په سترګو او مخونو کې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې ګوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندګره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم واریې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم ګریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقیقت کې ملک ستا پلار په پېښنه کې زه وهلی یم . هغه زما د غیرت او ایمان امتحان غوښتی دی ، آیا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور باید زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وویل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې یا به دکوز صیاد ټول خلک کلی پرېږدي او یا به ملک شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وویل : د ملک شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقدیرونو باندې لیکل شوی دی

پاینده وویل : سبا باید د ملک شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وویل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لویه خبره مه کوئ .

مهردل وویل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې یو .

اسلم وویل : مهردل سم وایي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غیرتی وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناڅاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په یاد پول ؟

ــ وایي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې یو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د یو غریب بزگر یوازینۍ باغچې باندې چې فقط هماغه یې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداییه ، مرافعه او تمیز محکمو کې یې دغه باغچه له خپل خاوند نه وګټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگــر په باغچه باندې خپله یوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردردیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل یو دوست څخه یې ښکاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر دیوال یې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونیو . د حاجی چې څنګه نظر په بزګر پریووت په تریږ ژبه یې نارې کړې : پام کوه چې لاس له ځایه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه غواړې...و...ووا...ووایه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزګر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ویل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محکمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپیر پې نشته . زما او ستا وروستی فیصله په ده باندې کېږي .

په دې کې بزګر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چیچنو د حاجی غوړونه وخوخول . سخوابنتې یې یوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندایې په خوله راویره شوه ، په درویزګره او ماته خوله یې وویل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت یې قولبه خلاصه کړه وې ویل : ما د څلرم قاضي فیصله په سو او سترګو منلې ده او په قانع یم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ویل : زما په خیال چې ملک او ګلک هم د څلرم قاضي فیصلې ته سترګې په لار دي .

ټولو یارانو د قاسم په خبره وخندل او سکندر وویل : والله که یې بې له له دې څلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توګه له سترګو تېر کړل او وې ویل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بیایې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه یې مخاطب کړ : د مینې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصیبت او درد زغم وروبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌اوکساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه يې دا سندره وویله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یارو پیچیده شدم
غمهلی زمــانه عاقبت پیــــرم کرد

زرگــــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتـم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خـــاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنـــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیـــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایــام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبــــانم سوزد
ترک تو کنـــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

یاد تو کنم دلم شرر میریزد
ترک تو کنم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگر تو با من باشی
در کاسه آب من شکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښې وو . ستوري لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې برېښېدل . هوا سړه وه لیکن اندراب د تېر باران تر اوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هر کلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په مټو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې روڼ او طلایې لمر د اندراب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایې چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د اندراب ولسوال له خارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سر کې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تا ته در کړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډېر تلواریې ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راګرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ رښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه یې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې یې سپړلې وې لو په ځیر ځیر یې هغو ته کتل زیاته یې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترۍ ونیوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فیروزې پیشګویې مې رښتینې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه یم ، زه یو برحقه کسات اخیستونکې یم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلومیت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وچښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پایه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېږونه چوپیا غوره کړي او مېړانه ویده شي د کلیو ګیدړان او شغالان به په زمریانو کې د غلامۍ کړۍ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډیوالانو ته مخ ورواړاوه وې پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه وایاست ؟

ټولو لکه همیش په یو آواز وویل : موږ په تا ویاړو .

قاسم وویل : تا د مېړانې او سیالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه وویل : ته د صیاد وجدان یې .

مهردل وویل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی یې ، موږ ستا لښکر یو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صیاد ته راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانـــان او نیږدې ګاونډ دوستان او یاران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلې . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالاخانه کې یې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د ونو د جترګي په بامونو باندې یې خپل وریرونه او پلویان د باز ګل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده ګري له لاټیو او سوټیو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوګنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پیره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارګي چیله یې تړلې ده او داړونکي سپې یې له کلا نه راایستلي او په دې احاطه کې یې خوشې کړي دي . له پرون رادورې یوازې یو وار سبا وختي یې دروازه خلاصه شوه او ګلک ترې راووت . هغه په ډیګلان ډیګلان خپل کور پلو وځغلېد او نیږدې نیم ساعت وړاندې پخپل یابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبایې پورته تللی دي . زموږ صوفي محی‌الدین یې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به ګلک زموږ تر شا درواغجنې او بوینې خبرې نه کوي .

اسلم چې ډېر وخت له کلي لرې ؤ ځان یې د کلي په وضعیت پوه کړ . وروسته یې جبار ته وویل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زموږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، یاران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وګمارئ او هر یوه ته د خپلې ذمه‌وارئ ځای او مقصد وروښایاست . له پلیو هلکانو سره سپاره هم وټاکئ ، بزکش زلمیان دې خپل آسونه او وسلې تیارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کـــور یا د کلي په جومـــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه یا ستونزه درپیدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پیدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به یې تړئ ، نیسئ به یې او په جومات کې به یې تر څارمې لاندې ساتئ . سبا یې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی الدین کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښین د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرین او یا سیاه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان یا پلخمری ته ولېږدوئ . ټوپک ، چړې ، تور۹ ، سیلاوې ، یومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه یې زموږ پر هلکانو وویشئ . زموږ هېڅ انډیوال ته اجازه نشته چې له همدې شېبې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پیره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکې د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صیاد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وویل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او میرازایانو کار ندې .

د ماسپښین په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مینځه یې د دغو کسانو نومونه واخیستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدینه ، ارسلا ، جمال الدین د صوفي محی الدین زوی ، باز ګل او امیر ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره یو ځای د ملک شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امیر او بازگل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکیان وي ، که په موږ کې څوک زخمي او یا شهید شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فیصله سمه نه ده .

ــ څه نقص لري ؟

ــ زما او ځینو نورو ونډه معلومه نشوه .

ــ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لویې لارې نه وربر موضع ونیسې . که چېرې پر موږ د چا متې بر شو او یا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دریم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وایې .

ــ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی یم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پیغورونو او ملامتیا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافیت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګیالي به مې د ملک یوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکۍ نه خلاسولې . تا زه سپک وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائید کړې وې ویل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . لیکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل یوولس ډزې جــــرمني ټوپک واخلي او له ما او تا سره دې یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم‌قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی‌الدین کرنګ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک‌شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا یې کله چې سپیدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختیځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپینه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صیاد بزکشان له خپلو زین کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نیاو د پاللو په هدف کسات اخیستلو او وینو تویولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپرېدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل یې قاسم ته وویل : دملک د کلا په لور یو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي ووله او بې ځنډه د پټیو له مینځه د کلا له هغې بلې خوا څخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل دررسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له هماغې خوا نه په کلا برید وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امیر د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د څارویو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لویه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به یې او خرابوې به یې . کوم نارینه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه یې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ. که مو وس رسېده جومات ته یې ولیږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شویو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري باید ژر خلاصه شي . آیا چمتو یاستئ ؟

ټولو وویل : هو چمتو یو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

ــ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د گوپیچې په ججوري کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنگه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منځو دربهار د کوڅې او کورونو رغولي ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترگې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاگان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو د کورونو بامونو ته وختل او د پېښو څار وشول .

امیر او بازگل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارگي ته په داسې حال کې راورسېدل چې ورپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډزې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اوریې وراچووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایرهکې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروگرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالگی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبي د لارې له مقابل لورې څخه راگرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنگي کسانو پام یې د جارگي له لورې چې د کلا په هغه بله خوا کې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك زوی میرزا په منډه له بامه راکښته شو او خپل پلار ته چې هلته د کور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډه بر کي کوټ کې ، لکه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته یې قدم واهه ، وویل : ابا ، اور ، اور جارګي ، کادانه ، د خسو کوټه ، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي . خلك د کلا د مخې په کنډرونو رااوښتي دي ... لرنه ، سوتې ، یومان ... د میرازا شونډې وچې شوې او سترګې یې رډې رډې راوتلې وې . ملك چې هېڅکله یې د اور لګیدو د احتمال په باره کې فکر نه ؤ کړی ، سخت وارخطا شو . ځای په ځای ودریده ګوتې او لاسونه یې سره وسرویل ، په پښو کې یې لرزه پیدا شوه او لنګوټه یه پر سر باندې لکه د زړې لارۍ کاربیتر په خوځېدو راغله . واقعي خطر یې احساس کړ او تېره چاړه یې په اوبو کې له ورایه ولیده او لکه په زړه لګیدلې زخمي وځګویده : وای ، وای ... برباد شوم هله اسفندیار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دی ډزې کوي ... که خپل ځای خوشې کړي د اسلم لچکان به له هغه لورې مخامخ په کور راننوزي .

د ملك رن□ الوتی ؤ ، شونډې او د لاسونو ګوتې یې بېواکه رپیدلې ، قرار یې نشو ورکولای ، غوښتل یې څه ووایې خو تر خولې یې نه شو راایستلای . په پای کې یې زړه نا زړه د میرزا په اوږه لاس کېښود هغه ته وویل : راځئ پور ورته ومنو ، اسلم سوله غوښتونکې سړی دی ، وبه یې مني .

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دی .

ــ راځئ قرآن ورته شفیع کړو .

ــ دا لا یوه لاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...

ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې یې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌میر ژرنده ګډی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې یې مورچه نیولې وه ، چیغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخیست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ویې لیدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخیستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپېر شوې دي . په ملک باندې دنیا تنګه شوه ، راوګرځېده، منډه یې واخیسته د دروازې مقابل لوري ته یې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونیوه او په سوې دروازه باندې یې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونیوله .

اسفندیار ، بهرام قولته او عزیز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د پټیو او بیدیا په استقامت مورچه نیولې وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل یې د روزل شویو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرویې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوریې کاوه او د اسفندیار پر تیرکشونو یې تعجیزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوږې سمند د اسفندیار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په یوه ټوپ راواړاوه او په سغاستویې د اسفندیار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه یې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحیه یې چې د بام پر سریې مورچې نیولې وې ، ماته کړه .

اسفندیار په راغلي خطر پوه شو . یقین‌یې راغی چې کـــار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ټان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګیږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډیر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هیڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پیل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم تړلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او ځځلو نه راووزه او زما سینه په نخښه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، توري جګې موزې او خړوړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زهع ښکاري یم په منډه کې ګیدړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کیږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګړندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګیده وریسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملــک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظرپهلوان له ډلګۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملک د کور او باغ د کېنو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازویې اور ولګاوه . د ژرندې د وتې له اوږې ځخه یې د ملک د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي ځنګ باندې د موش کش ګوزارونه پیل کړ .

بازګل چې په ښي لاس لګیدلې ؤ د ملک د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انګړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملک سړي او ګوندی‌ماران د ده د کور د بام له مورچو ځخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او ګوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو ځخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوګنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به بېرته پټیده . ناڅاپي د اسلم سترګې پې پریوتې ، وروڅغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانګل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترګویې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه يو زوی پاتې يم او هغه په ما ډزې وکړې .

ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښنه ، دعا به درته وکړم .

اسلم لاس ځمکې ته ټيټ کړ ، د ميرزا اچول شوی ټوپک يې راجګ کړ ، له دهليز نه راووت او هغه يې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اوريې اخيستی ؤ .

ملک شاسوار چې زبون يې وهل شوی او سر تر پايه ريږدېده او د تيښتې وخت يې نه و پيدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر يې په ملک ولوېده ، کرنګ يې ودراوه ، له زين راښکته شو ، دوه درې قدمه يې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک يې ځنې واخيست ، د هغه لټ يې وواهه . کاته يې چې ججوری يې ډک دی ، بيا يې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه‌دی چلېدلې ، هغه ته وويل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ تې ولې ډک کړې ؤ ؟

ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی يم . ښايې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارينه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .

قاسم کټ کټ وخندل او ورپسې يې د غوسې په توګه سترګې سره غونډې کړې وې ويل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغي دا ده کوم وخت چې د خپلو بديو او تيريو پټې کول غواړي بيا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .

ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ويلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تېټ وواهه او په ډېر هيبت او لوړ آواز يې پې کريغه کړه : مکاره گيدړه نور بس ده . کلمه ووايه .

اسلم چې د ملک د کلا په مينځ کې يې د اور او لوگيو په ناتار کې په تور غوږې سمند باندې مانور کاوه او تعجيزي ډزې يې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وينه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زيان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس يې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک يې له هغه نه واخيست او ملک شاسوار ته يې ووېل : ما نه غوښتل چې وينې په وينو پرې مينځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخيسته ، تا زما کوچنی ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فرياد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونېول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پيغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم ليکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله ووېل : ښايي د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو يوه نخښه دا ده چې د خپلو تيريو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اچوي .

ــ راځه چې همدا اوس يې دوه په دوه همدلته سره فيصله کړو .

ــ اوس چې اسفنديار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک د اسفندیار د مرگ په اوریدو بېواکه چیغه له خولې وایسته :
اسفندیاره زویه ، په مرگ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک ورواړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالې کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړی وي بنده یم ما وبخښه . ورپسې تور غوږې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانگل او د کلا څخه کوځې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د څپلې لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابېهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو څخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوگیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نری موسکا یې په بریتو راویړه شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنگېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library